

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petilivsta (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več ko trikrat . . . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona št. 188.

Mladi in stari.

Slovenski liberalci in Nemci se sklicujejo kaj radi na to, da so oni večina v deželnem zboru kranjskem. In odtod izvira njihova ošabnost, ker mislijo s to frazo dokazati svojo moč. So res še tako naivni ljudje, ki mislijo, da se morajo pohlevno odkriti in prikloniti, ako n. pr. poslanec Hribar reče: „Mi večina“, ali če dr. Tavčar zakliče: „Mi svobodomislici“ ali če Malovrh zapiše: „Vsi poštenjaki nad klerikalne lopove in tatove!“

Tudi zdaj, ko stopa vedno bolj v ospredje vprašanje glede volivne reforme, se izkušajo ti gospodje pokazati v kolikor moči obširni obliki, podobno, kakor petnik na železnici napihuje svoje kavčukasto vzglavje, ki je v resnici tako majhno, da ima prostora v tesnem žepu.

Da je veleposestniški del slovensko-nemške zveze silno trhel in uprav na smrt obsojen, nam ni treba dokazovati. Mogočni baronski ali grofovski rodovi dandanes nimajo več veljave in ves tok gospedarskega in političnega razvoja je tak, da bodo ti gospodje od leta do leta manj pomenjali, tudi če bi ne bila nikdar završala obstrukcija v deželnem zboru kranjskem.

Imamo pa stranko imenovanih slovenskih naprednjakov, ki se bo izkušala še dalje napihovati, da dokaže svojo zračno eksistenco. Ogledimo si ta politični stvar!

Edina zaslomba te stranke je po mestih. A kako slabotna je ta zaslomba! Idrija je pokazala na zadnjem shodu „Jednakopravnosti“, da je ugled liberalnih velikašev popolnoma padel. Iz društva ki so ga liberalci ustanovili, so liberalci dobili zdaj popolno nezaupnico. Tudi po drugih mestih, kjer začena obrtni stan stanovsko in socialno misliti, se morajo ljudje nujno okleniti protiliberalnega programa. Saj naš obrtni stan ne najde drugega sebi primerne programa, razen krščansko-socialnega, ki je v svojem bistvu protiliberalen. Zato se pa po vseh naših mestih že zbuja obrtniška struja, ki je do grla sita liberalnih

fraz in podlega hujskanja liberalnega časopisja ter izprevideva, da je skrajni čas, da se začne delati s pozitivnim programom za zboljšanje maloobrtniških razmer. Kdo je torej danes edini še liberalen? Velik del učiteljev in uradnikov.

Reči smemo, da bi le malokje liberalni kandidat dobil količkaj znatno število glasov, ako se ne bi naslanjal na ta sloj. A v mestih učitelji, kakor sami težijo, nimajo vpliva, ostane torej edino le uradništvo še kot stan, iz katerega se rekrutirajo pri volitvah liberalni glasovi

Zelo bi se pa motil, kdor bi mislil, da je med sedanjimi pristaši liberalne misli še kaj edinstvi. Razdelili so se že v dve struji — v stare in v mlade.

Stari liberalci so ožji pristaši dr. Tavčarjeve struje. Glavni znak te struje je ta, da dela s terorizmom in je nesposobna za vsako pomlajenje. To je struja, ki misli le na to, da še nekaj časa vzdrži na površju sedanje liberalne velikaše. Na bodočnost ne misli ta struja in nima inteligentnega naraščaja. Zato se upira vsaki izpremibi, zlasti razširjenju volivne pravice, ker ve, da propade, kakor hitro zapuha svobodnejši in svežjši veter.

Mladi so šli že na druga pota. To se je videlo že pri ustanovnem shodu „Sokolske zveze“, ko je bila od mladih poražena stara dr. Tavčarjeva garda. To se je pokazalo, ko je narodno radikalno dijaštvo demenstriralo za splešno in enako volivno pravico ter klicalo „preat“ pred dr. Tavčarjevo hšo. To se vidi zlasti med mladimi literati, ki pobijajo dosedanjo staro liberalno smer in iščejo novih potov, po katerih bi prodali v javnost.

„Slov. Narod“ se je zaprl tem mladim ljudem, ker ne trpi svobodne besede. Zato pa so šli ti mladi ljudje tje, kjer so našli edino še nekaj temelja — k socialni demokraciji. Že na zboru „Sokolske zveze“ so očitati dr. Ravniharju, da je socialni demokrat. In s socialnimi demokrati simpatizirajo vsi ti mladi akademično izobraženi ljudje brez izjeme, ker vedo, da ne pridejo

na površje v liberalni stranki. Seveda od teh ljudi ne bo imelo delavstvo niti najmanjše koristi. Kajti ko bodo iz „Naših zapiskov“ in iz „Rdečega Praporja“ prilezli na dnevno luč, bodo tudi za vselej zapustili delavce in hodili po potih buržoazije, iz katere so izšli.

Uprav klasičen dokaz za to našo trditve je ravnokar izišla številka „Naših zapiskov“, ki obravnava Prešernovo slavnost in Prešernov spomenik. Kritika spomenika se jim je izpremenila v krvavo in bodočo satiro na vso oholo in nepeboljšljivo liberalno stranko in njene voditelje.

Ti ljudje so demokratičnega mišljenja in liberalno nasprotovanje splošni in enaki volilni pravici jih mora še bolj potrditi v boju proti stari, trhli, od milosti nemško-liberalne gospode životareči kliki.

Zato pa danes tista struja, ki kliče v deželnem zboru: „Mi večina!“ nima prav nobenega temelja več v prebivalstvu, ako se mu izpodbakne uradniška podpora. Baron Hein je s tem umetnim sredstvom vzdrževal njeno moč; propasti mora, ako jo zapusti ta podpora.

To moramo pomniti, ako bodo bodoče dni zopet ropotali gotovi gospodje s svojo mogočnostjo. Na lončenih nogah stoji njihova steklena mogočnost

Celjski Slovenci in ljudska šola.

Prostori deške ljudske šole za celjsko okolico in zasebne deklške šole, katero vodijo čč. šolske sestre so že par let sem bili prenapolnjeni učencev oziroma učenk tako da se je za dečke moral nabaviti poseben prostor v zasebni hiši; šolske sestre pa so bile primorane odklanjati učenke, ki bi bile rade te šole obiskovale.

Občina celjske okolice, upoštevajoč to dejstvo, je že pred 6 leti kupila potreben prostor, dala napraviti stavbne načrte, ter jih predložila visoki vladi v odobrenje.

Ker vlada nalaga mnogo revnejšim občinam, kakor je celjska okolica, da morajo staviti velikanske in drage stavbe za šolsko porabo, se celjskim Slovencem niti sanjalo

ni, da bodo v tej gmotno stoječi občini tista vlada glede stavbe šole delala toliko ovir. Občina je nabrala tudi že potreben denar, toda stavbenega dovoljenja še danes ni, naši otroci pa morajo pohajati v tesne in zaduhle, ter na pol trohnele prostore.

Učitelji so opravičeno v skrbeh, da se nekega lepega dne ne udere strop in zropčejo z deco vred v pritličje, kjer se nahajajo šolski prostori v ravno tistem položaju. Četrty razred deške ljudske šole n. pr. obiskuje 71 učencev, kateri so tlačeni v šolsko sobo, ki meri 40 m². Ti otroci sede v klopih tako tesno eden tik drugega, da se ne morejo prosto gibati. Vprašamo torej visoko vlado, kako se naj naši otroci v 4. razredu uče potem lepo pisati?

Teh 71 otrok ima zračnega prostora v šolski sobi 130 m³. Ako prištejemo učitelja, pride na osebo 18 m³ zračnega prostora. Umevno je torej, da je preden poteče učna ura, tako okuzen zrak v šoli, da so otroci popolnoma omamljeni, ko pridejo na prosto. Človek se mora začuden vprašati, ali mar ne hoče visoka vlada nas Slovence, kjer ne gre s ponemčavanjem, spraviti z zemeljskega površja na ta način, da zadobi naša nežna mladina vsled njene krivde že kot šolo obiskujoča kal boleznii, da hira in umira v nežni starosti?!

Učitelji so primorani dan na dan prekiniti šolo, da peljejo deco na zrak, sicer zaduhujejo v šolski sobi.

Ko je nekoč namestniški svetnik grof Attems obiskal šolo, karal je učitelja, zakaj ne odpre oken na šolski sobi v pritličju, ker se bado otroci sicer zadušili. Priča je še bil, ko je učitelj pustil odpreti okna in naenkrat zakriči par pouličnih paglavcev skozi okno v šolo par nesramnih zabavljic ter so tako metili šolsko deco pri poduku. Namestniški svetnik je začuden rekel: „Sedaj uvidim, zakaj zapirate okna!“

Ali niso to v nebo kričeče razmere?! In visoka vlada se ne pobrini, da jih odpravi

Pred par leti so naznanile šolske sestre v Celju, da hočejo osnovati za slovenske učenke, katere zapuste peti razred ljudske šole, zasebno meščansko deklško šolo. Deželni šolski svet je takoj našel, da so učni prostori, kateri so bili za ljudsko šolo kot zelo pripravnii kvalifikovani, za prvi razred meščanske šole nesposobni (!), ter je takoj strogo prepovedal vsak nadaljni poduk s pravico meščanske šole. Učenke

LISTEK.

Dve svatbi.

Slika iz kmetijskega življenja. Sp. I. F.

Pri Selčevih so imeli v mislih, da bi napravili svatbo.

Najstarejša hči Selčeva, triintriidesetletna Savera se je hotela omožiti.

Presedalo jej je namreč že to večno tlačanje pri bratu, hotela je biti tudi ona „svoja gospodinja“.

„Kaj bom jaz dan na dan drugim prašičem korenje prala? — Mar jih svojim! — Kaj bom dan na dan drugim otrokom plenice menčala? — Mar jih —!“

„Svojim je hotela reči, pa je požrla besedo z grizljajem črnega kruha vred, ki ga je baš zamašila v usta — ne baš pretesna za krepek kmečki grizljaj. No, pa tudi greh se jej je zdelo, kaj takega tako menič tobinič misliti, zato je še brž popravila nameravano napako

Da zares postane „svoja gospodinja“ zato jej je jamčil Korčanov Tine s svojo častno besedo, da „ona ali nobena druga“.

Tine je pa imel še precej lepo kmetije. Kočo za najmanj petere glav, pa hlev za

šestero rog in svinjak za štiri zasukane repe.

Koliko bučel pa bi imelo prostora v njegovem uljaku konec hiše!

Tine je dobro vedel, da Savera izbirčna ne bo, — izbirčne, „gospodje“ gospodinjje bi se bal, — za ena zadovoljna usta, če še tako prostrana, pa se že še pridela na njegovih njivah in travnikih; leto za letom pa tudi gozd pripomore, ko zraste borovnice, kostanj in — gobe.

Glavno vprašanje bi bilo torej rešeno, jedilni list njegove mize nekako sestavljen; zdaj prihaja le še neko drugo vprašanje.

Tine je namreč strahovito — čotast. Ziblje se namreč tako neznansko, kadar hodi, da vaški otroci, ki ga sicer čisto radi spremljajo na njegovih potih, še vedno niso mogli dognati, na kateri nogi „šanta“, na desni ali na levi, ali na obeh.

Ta prirodna neprilika mu je dosedaj odgnala še vse neveste, čeravno v lice ni baš tako napačen, — za malo „krevljanja“ se ženske itak ne brigajo dosti, če je le „vse drugo“ v redu

Toda, kar je preveč, je preveč! Ako si imata dva po poti grede kaj

posebno važnega povedati, vendar ni, da bi hodila predaleč sakesbi!

Tinetu pa se ni dalo „besno“ skupaj hoditi. Ako je šla katera na levi, — „odgnal jo je na desno, ako je šla na „desni“, — bila je zopet parola: na levo!

„Piši se v uho, Tine, ti in tvoja kmetija, saj me je kar sram!“ so rekly druga za drugo in on je ostal sam — sredi široke ceste tega življenja.

Naposled se ga je pa le usmilila Savera.

„Se bova pa doma pogovorila!“ je dejala in zadovoljna je bila.

Prpravili so za svatbo, — svatba pa naj bi bila pri Selčevih.

Hša je na dobrem glasu in na daleč in široko znana.

Vabiti je bilo torej treba na vseh štirih vetrovih, — ker povsodi je bilo znanje, ako ne celo sorodniki.

Seveda, le „kmečka žlahta“!

S kakim ponosom so se „svatje“ napravili na pot, ko se je šlo vabit k Jožovim v Radovino, si lahko mislite!

Radovina je „mesto“, od Vrbja oddaljeno komaj četrty ure in Jožovi so bili v

Radovini „odlični meščani“ pa nekoliko v sorodu s Selčevimi.

„Pa za gotovo pridite, — tega ne bote odrekli, oče Jožov!“ so ponavljali „svatje“, ko so opravili tu svojo nalogo.

„Prav rad, prav gotovo pridem, in zena z menoj, pa hči Franca pojde tudi!“ je bil odgovor in v Vrbju je bilo veselje veliko, ker so pričakovali tudi gestov „iz mesta“.

*

Dan svatbe je nastopil in vse je bilo pripravljeno.

Neskončna vrsta svatov se je vila skozi vas proti cerkvi, — a med potom so vedno postajali.

Na vseh obrazih se je pa izražala neka skrb in nestrpnost, posebno „domači“ so bili slabe volje.

Od hipa do hipa in da bi pregnal neljube čute, ki so se vrivali v svatovska srca, je žerjav potegnil na harmoniko, pa zopet utihnil.

Celo ženina se je polastila nevolja. Zdaenci je krenil na levo, pa zopet na desno in sumljivo iztegoval vrat in zavijal oči, dočim mu je z obraza lil pôt.

„Da jih pa tudi že ni in jih ni!“ je

pa, ki so bile namenjene za meščansko šolo, poučevale so se nadalje v šestem razredu ljudske šole v ravno tistih prostorih. Ni li to ironija!

Tukaj se lepo zrcali naklonjenost nemške gospode napram Slovincem. Niti na lastne stroške nam ne dovolijo meščanske dekliške šole, samo zaradi tega ne, ker je še niso imeli Nemci. Ta naš korak in pa dejstvo, da se morale oč. šolske sestre omejiti številne šole obiskajočih deklic zaradi premajhnih prostorov in ker niso dobile za vzdrževanje taka velikega šolskega zavoda dovolj podpora, povzročil je pri celjskih Nemcih misel, da so nagloma zgradili velikansko šolsko poslopje, v katero so hoteli pobasati našo slovensko šolsko mladino, da jo ponemčijo in slovenskemu narodu ter veri naših očetov odtujijo, in katero se sedaj podira.

Umevno je, da je šolskim sestram krvavelo srce, ko so videli, kako lepo bi se lahko razvijal zavod, katerega je ustvaril prerano pokojni g. dekan in drž. posl. Jos. Žičkar pred četrtsotletjem, ako bi imele zato primerne prostore. Uvažajoč nujno potrebo razširjenja šolskih prostorov in da bi četrtsotletnico za ljudsko prosveto tako važnega zavoda dostojno preoslavile, so prosile šolske sestre sporazumno s celjskimi Slovenci že pred poldrugim letom na pristojnem mestu, naj bi jim dovolilo šolske prostore primerno razširiti, toda našli so žalibog gluha ušesa.

Z ravno navedeno zasebno dekliško šolo za celjsko okolico postavil si je pokojni g. Josip Žičkar za nas Slovence večni spomenik, katerega smo dolžni njegovemu spominu v čast ne le samo ohraniti, temveč skrbeti, da se širi, rase in prevčita.

„Slovenec“ je prinesel pred kratkim časom vest da si je tržaška podružnica šolskih sester ustanovila lastni dom, kjer je prostor za gojenke in šoli odrasle tržaške deklice. Pri nas v Celju čutimo Slovenci že dolgo potrebo takšne vzgojevalnice in se le čudimo, da se ta potreba noče uvaževati na onem mestu, kjer bi se morali za njo posebej potegovati. Niso vsi Slovenci Spodnje Stajerske tako srečni, da bi bili v takem blagostanju posiljati svoje otroke v mariborsko vzgojevališče. Koliko zelo na darjenih deklic bi se lahko višje izobrazilo, ako bi bilo tako izobraževališče v Celju, kjer bi jim ne bilo treba plačevati ničesar razun šolskih potrebščin. Zvedeli smo da je „Katoliško podporno društvo“ odposlalo prošnjo na glavno vodstvo šolskih sester v Mariboru, da nemudoma stori potrebne korake za dovoljenje, da se zavod šolskih sester v Celju razširi. Apelujemo tem potom na prevzvišenega gospoda vladiko dr. Napotnika kot pokrovitelja „Katol. podpornega društva v Celju“, da podpira njegove prošnje.

Manifestačni shod tobačnega delavstva.

Impozanten je bil včerajšnji shod tob. delavstva za splošno in enako volivno pravico. Dvorana v „Puntigamski pivnici“ je bila natlačena. Pozdravil je navzoče prvi sodrug K o c m u r in predlagal v predsedstvo delavca Č a t a r j a in Z u p a n a za zapisničarica pa delavki E r ž e n in A n d r e j v i c. Prvi je govoril za splošno in enako volivno pravico sodrug K o c m u r,

mrmral stari Selec. „Res, ta gospoda pusti čakati — kmeta, hm!“

Ali ni jih bilo — Jožovih iz mesta, in ni jih bilo!

„Pa stopimo, kar sami!“ je veleval stari Selec in stopili so v cerkev. Ves čas in še v cerkvi pa je nekaj mrmral in pokašljeval stari mož in gubancil zamišljeno svoje rjavo čelo.

„Vidiš no, Rozala, v Vrbje smo pa le pozabili!“ je rekel istega dne Jožovec svoji ženi.

„Jehtes no, pa res! Da bi le ne bilo kaj zamere!“ odvrne Rozala in popravlja na svojem predpasniku.

„Ni mi kaj prijetno, pa že popravim; saj s starim sva prijatelja! Koj jutri grem do njega!“

„Res, kaj se hoče, ko pa je teliko opravila v hiši in ga je!“ zaključil žena in dobro je bilo.

Od tega je minulo leto.

V Vrbju so zopet pozabili na to — „žaljenje“; Saverja je postala „sama svoja“; ni več prala korenja za tuje prešiče in tudi ne... pa vse je bilo dobro in prav.

Z Jožovimi so bili prijatelji in drug dru-

ki je dejal, da se gibanje za splošno in enako vol. pravico vrši od takrat, ko smo dobili ustavo, od l. 1867. Naše geslo pravi: Dolžnosti imamo, pravico zahtevamo. Blagostanje države, dežele in občine je odvisno od kmeta in delavca. Vse ustvarita ta dva. A vseustvarjajoči delavec nima nobenih pravic, pač pa toliko dolžnosti, da ne more že vseh poznati. Mnogo shodov se je vršilo že za splošno in enako vol. pravico, a ti niso imeli zaželjenega uspeha, ker so nasprotniki splošne in enake volivne pravice dobro vedeli, da jih je med delavci še mnogo, ki nasprotujejo temu. Smejali so se nam vsled tega nasprotniki. Sedaj pa nastopamo složno za svoje zahteve in liberalce to silno jezi. Iz prvega shoda za vol. pravico v „Nar. domu“ se je „Narod“ le norčeval. Ne vem je li sedaj tukaj „Narodov“ poročevalec, ako je, mu povem, da bi ga bilo najbolje dejati v jesih ali spirit, da se ga na ta način ovekoveči poznejšim rodovom. Za sedanje gibanje imamo v prvi vrsti zahvaliti min. predsednika G a v č a, mi Slovenci pa še posebej dr. Ivana T a v č a r j a. On je zastopnik Ljubljane in Ljubljana je delavsko mesto, saj je to priznal sam „Narod“, ko je pisal proti podražanju mleka. — Tavčarjeva dolžnost bi torej bila, da bi se bil zavzel za to delavsko zahtevo. A on je vstal v drž. zboru in govoril proti splošni in enaki volivni pravici. (Klici: Sramota!) Tudi s slovenskega stališča je Tavčarjevo postopanje nedopustno. Slovenci bi po splošni in enaki volivni pravici pridobili mnogo mandatov na Stajerskem, Koroškem, Goriškem in v Istri. Slovani bi zagospodarili v Avstriji. Liberalni Nemci ugovarjajo, ker bi potem ostali v manjšini. Ako bi bili liberalci res Slovenci, bi bili vsi za splošno in enako volivno pravico. A njihove lastne osebe so jim več ko ubogi delavec, zatirani Slovenec. Pretežna večina ljudstva na Slovenskem ni v liberalnem taboru. Kogar bo poslalo ljudstvo v parlament, tisti ga bo tam zastopal in naj sibo kdorkoli. O zadnjem delavskem izpovedu je pisal „Narod“, da je bilo delavcev ravno dosti za en pogreb. Liberalcem se že sanja o pogrebi; prišel bo namreč čas, ko bomo vso liberalno stranko in tudi dr. Iv. Tavčarja nesli k pogrebu. Prav je pisal „Slovenec“, da je „Narod“ najslabše informirani list. On nič ne piše o demonstracijah za volivno pravico, in on le sramoti svoje lastne rojake. (Sram ga bodi!) Delavec je dober za vojaško službo, ko pa zahteva zase volivni listek, mu pa pravijo, da ni politično zrel. A delavec je bolj politično zrel, ko dr. Ivan Tavčar sam. Ako smo dobri za vojake, smo tudi dosti zreli, da bomo volili svoje poslance in dr. Tavčarja gotovo ne bomo. V parlamentu se delajo postavbe, ki nalagajo delavcu bremena, a delavca zato nihče ne praša, kaj on pravi k temu. Da so delavci zreli, dokazuje ravno današnji shod, ker so prišli tako obilno. Liberalci se pa skrivajo. Sama naša krona je proti volivni pravici. Obžalujem krono, ker ima tako slabe svetovalce. Cesar naš ni slab, a svetovalci mu svetujejo slabo. Liberalci pišejo o sec. demokratični-klerikalni zvezi. Take zveze ni, veže nas le naša skupna zahteva. Kdor je za splošno in enako vol. pravico, naj gre skupno z nami in naj si bo že soc. demokrat, klerikalec ali liberalce. Liberalci so lažniki, ako pravijo, da so svobodnjaki. Večji liberalci smo mi vsi. V sredo se snide deželni zbor. Nihče ne ve, kaj bo. — Ako bi bili liberalci prijatelji ljudstva, bi se morali dvigniti za volivno pravico. Nemci v zvezi z

se je zdelo, da svatje niso še vsi zbrani. Pa se ozre po njih in praša po tiho Rozalo:

„Ne bo jih!“
„Menda res ne — oh, veš, zamerili so — takrat!“ odgovori ona in si popravlja predpasnik.

Stari Selec je pa tisto uro ležal za pečjo in grde oblake dima vlekel iz svoje pipe, pa jih spuščal preko temena doli v sobo. Grdo se je držal kakor oblak pred tečo.

„Če je gospoda za nas pregospodskaja“ je zagrmel v zapeči tako silno, da je stari maček v kožuhu začudeno dvignil glavo proti njemu, — pa smo mi za gospodo prekmečki!“

In pri tem je ostalo.

Ko pa sta drugega dne Joža in Selec zadel v mestu skupaj, vpraša prvi starega znanca, zakaj ga ni bilo na svatbo.

„Oh, glej no, pa res! Svatbo ste imeli včeraj! Tako sem ti pozabil! Kobilca mi je storila, pa je bilo vse narobe pri nas, in je bilo. Pa ne boš kaj zameril?“

Joža pogleda bolj naravnost svojega starega znanca in se nasmeje, pa mu poda reko na kar se razideta.

Tako je pri nas — na kmetih...

Vse je bilo pripravljeno, godba je igrala, zvon je vabil v cerkev, — a staremu Jožu

liberalci odločujejo v kranjskem dež. zboru. Ko bi bila vpeljana pa splošna volivna pravica, bi dr. Tavčar ne sedel več v fotelju dež. zbornice palače in — kar je še več — „Narod“ bi ne imel več imunnega urednika, ne mogel bi več tako lagati in sramotiti oseb, ampak citirati bi ga mogli k sodišču. Pozivlje na shod v torek zvečer in k manifestaciji Liberalci bodo lahko rekli: Pogreb je bil. Da, bil je pogreb liberalnih mandatov! (Burna pohvala.)

Tov. Ivan Štefe pozdravlja mnogobrojno zbrano žensko delavstvo tobačne tovarne. S svojo udeležbo na tem shodu kaže to ženstvo, da je bolj zavedno in da se dolžnosti sedanjega časa bolj zaveda, nego liberalne dame, ki stoje za liberalnimi prvaki. Le vsi združeni v boj za volivno pravico! Dr. Tavčar nasprotuje ljudskim zahtevam vsled tega, ker nikdar ni zahajal med delavstvo. Zabajal je samo k dvema fajmoštrama, od katerih je pač vzel podedovani denar, drugega si pa od njiju ni nič ohranil. Ostale mu je le nekaj liberalne slame. To slamo skupaj zažgimo! (Tako je! Smeh.) Dr. Tavčar s pomočjo tajmoštrskega denarja psuje duhovščino; to je edino njegovo delo, mi pa se njemu na ljubo zato ne bomo pripravili, imamo resnejše dele: boj za ljudske, delavske pravice. (Splošno odobravanje) — Delavke, vprašajte jutri svoje tovarišice, ki niso prišle, zakaj jih ni bilo, vprašajte pa tudi vse tiste moške, katerih tu ne opazite, vprašajte jih zakaj niso tako pogumni kakor vi! Može med svoje tovariše z agitacijo! — Da v bodočih dneh nihče ne ostane doma! Govornik vabi na jutrišnji shod v „Mestni dom“, kjer se bo izdala tudi parola, da se manifestacijske bakljade skupno udeležimo. — Vsi v boj za splošno in enako volivno pravico, da bomo naše nasprotnike vedno bolj strah! (Živio!)

Dr. K r e k izraža veselje, da mu je mogoče govoriti na tem shodu. Ljudstvu naj se da v roke politična moč, ker le v tem je iskati zdravja naši Ljubljani in Kranjski. Tu so sicer zastopane nasprotni struje, a edine so v eni stvari. V tem boju nastopajo ljudski bataljoni, ki imajo le enega nasprotnika. A ta nasprotnik je le dozdeven, ker ta nasprotnik je mrtev. To socialno gibanje, ki ga je kakor elektriška iskra prešinila misel, da je v tem kritičnem trenutku monarhije treba njen temelj izpremeniti v načelu politične svobode, to gibanje ima namen dokazati, da teh strank na krmilu ni treba več ubijati, se že ubite. Rešiti ne morejo nobenega važnega vprašanja. Brez moči stoje nasproti narodnemu vprašanju, tem hudim narodnostnim bojem. Le poglejte te parlamente, kakor mrličji stoje, ko jim prihajajo nasproti vprašanja za rešitev. Ničesar ne morejo storiti napram Ogrski, rešiti nemožejo tudi nobenega drugega vprašanja. Le nekaj je, kar delajo, to pomeni njihov hud mrlički smrad: oni delajo le še izpovede svojim ljudem, da vjamejo za koga kak križec ali kako masno službico. Resnico govore ti delavski bataljoni, ako jim kličejo: Mrtvi ste! Mrličju je težko govoriti, treba bo govoriti glasneje, da bodo slišali. Ti ljudje so neplodni, oni nimajo potomstva. Tudi s tem dokazujejo, da so mrtvi. Ali ima katera teh strank med seboj kakega mladega, res razumnega in nesebičnega človeka. Oni se ne prerode več, ker so mrtvi. Ti ljudski bataljoni so mrtvaški zvon, ki glasno kliče: Stranke, ki so proti ljudstvu, so mrtve. Ne izpolnil bi svoje dolžnosti, ko bi na kratko ne očrtal zgodovine

se je zdelo, da svatje niso še vsi zbrani. Pa se ozre po njih in praša po tiho Rozalo:

„Ne bo jih!“
„Menda res ne — oh, veš, zamerili so — takrat!“ odgovori ona in si popravlja predpasnik.

Stari Selec je pa tisto uro ležal za pečjo in grde oblake dima vlekel iz svoje pipe, pa jih spuščal preko temena doli v sobo. Grdo se je držal kakor oblak pred tečo.

„Če je gospoda za nas pregospodskaja“ je zagrmel v zapeči tako silno, da je stari maček v kožuhu začudeno dvignil glavo proti njemu, — pa smo mi za gospodo prekmečki!“

In pri tem je ostalo.

Ko pa sta drugega dne Joža in Selec zadel v mestu skupaj, vpraša prvi starega znanca, zakaj ga ni bilo na svatbo.

„Oh, glej no, pa res! Svatbo ste imeli včeraj! Tako sem ti pozabil! Kobilca mi je storila, pa je bilo vse narobe pri nas, in je bilo. Pa ne boš kaj zameril?“

Joža pogleda bolj naravnost svojega starega znanca in se nasmeje, pa mu poda reko na kar se razideta.

Tako je pri nas — na kmetih...

tega boja. Prvi je izrekel misel o splošni in enaki volivni pravici duhoviti in kot govornik nedosežni voditelj socialne demokracije, Ferdinand Lassale. On je vrgel to misel, ki je padla na rodovitna tla vzkalila krepak sad. Ob istem času pa je isto povdarjal tudi duhoviti mislec nepozabni škof Ketteler. Pri nas se je to gibanje začelo šele leta 1868, meseca maja, ko se je vršil na Dunaju delavski shod. Ta shod je sklenil začeti boj za splošno in enako volivno pravico. V lepem mesecu maju se je za avstrijsko delavstvo začelo novo življenje in se je prvič izdala ta parola. Meseca decembra leta 1869. je bil na Dunaju zopet velik delavski shod, delavstvo je korakalo pred državni zbor in izročilo parlamentu zahtevo po splošni in enaki volivni pravici. Ministri so deputacijo sprejeli navidez sicer prav prijazno, a uspeh tega se bile le žrtve. Vlada je z največjo krutostjo in brutalnostjo začela zatirati in preganjati delavske organizacije. Bilo je zaprtih vse polno delavcev, ne le na mesece, ampak na več let. Danes se moramo s častjo spominjati teh mož, ki so trpeli za misel splešne in enake volivne pravice. Novo gibanje se je začelo leta 1873. meseca septembra, ko se bile nove volitve. V istem letu se je pokazal liberalizem še slabšega, ko l. 1866., ko se naši vojaki bežali pred Prusi raztrgani in tepeni izpred Kralj. Gradca. L. 1873 je bil namreč tisti strahoviti krah, ki je pretresel celo državo. Med ljudstvom je začelo vreti, a to gibanje je bilo še slabotno.

Le kmečki stan in pa nekatera naprednejša mesta so poslala tega leta v zbornico nekaj dobrih mož, ki so hoteli delati. Del teh se je združil v takozvani nemški napredni stranki, drugi so se nazivali demokrati. — Le prezgodaj je nemška napredna stranka zašla nazaj v zavozeni tir liberalizma.

V drž. zboru so sedeli le 4 demokratje, ki so položili na zbornično klopi prvi predlog za splošno in enako volivno pravico. Smejali so se jim, a ta smeh ni trajal dolgo, danes ta misel zmaguje. Stranke so bile takrat silno korumpirane. Bilo je le par mož, ki so vedeli, da je treba nastopiti proti tej korupciji za volivno reformo na najširši podlagi. Tudi takrat je, kakor danes sililo na dan vprašanje o Ogrski, in avstrijski parlament je uklonil glavo Mažarom. Zahtevali pa so Mažari že takrat isto ko danes in tega ne samo šovinisti, ampak za to se je izrekel celo neki ogrski škof. Politična smrt je zapisana na čelu tistih, ki nasprotujejo splošni volivni pravici. — S tistim trenutkom, ko je pri nas stopila cela stranka v boj za volivno pravico, s tistim trenutkom ji dela krivico, kdor pravi, da je klerikalna. Klerikalec je tisti, kdor se bori za privilegije duhovščine. Popolnoma razumem, zakaj je Liebknecht l. 1869. dejal, da mora delavstvo nekoliko držati v vlado, da pobije farje in predpravice plemičev. Za me pa je najprijetnejši oni trenutek, ko sem videl, da sta stopila v boj za to misel dva najkonzervativnejša stanova naše dežele: kmet in duhovščina. Vsak, kdor nasprotuje, bo odletel. A ljudstvo bo rado sprejelo moža, čeprav nesi le črn kolar, ako bo za njegove pravice. Prav je zadel na nedeljnem shodu K r i s t a n, ko je dejal, da je treba pred vsem politične svobode. Pri nas se bo boj med strankami oblašil le, ako se razširijo pravice ljudstva. Zahtevamo svobode vesti, govora, organizacije, zahtevamo politične svobode. Ko to dosežemo, se ločimo; kosali se bomo med seboj, a se bomo lažje našli skupaj v skupnih stvareh. Čudim se, da je bilo v tej mešanici sedanjih razmer, v katero so napolneli vlivali še mleko, mogoče tako hitro debiti skupne zadeve, ki nas družijo.

Slava vam in vsem vašim tovarišem v širni Avstriji, ki se borite za to misel, slava vsem, ki se borite za njo! Končam naj pa, kakor sem začel: Naj bo to gibanje mrtvaški zvon za vse neplodovite stranke, ki po krivici vladajo v tej državi, ki poznajo le svoje privilegije. Po tem zvonjenju pa naj bo primeren pogreb tem mrličem! (Viharno ploskanje.)

Sodrug K r i s t a n pravi, da je splošna in enaka volivna pravica važna pri zbelišanju delavskih plač. Sedaj vladajo gori na Dunaju ljudje, ki za ljudske potrebe ne dajo nič in se vedno izgovarjajo: Denarja nimamo. Finančni minister pa je vedno mehak kot vosek, kadar pride k njemu minister z belo sabljico in zahteva od njega novih kanonov in pa ljudi ki jih bodo kanoni žrli. Več kot 70% vseh izdatkov gre za militarizem, cesarsko družino, za upravo itd., le 28% gre za ljudske potrebe. Oj teh pa gre 10.000.000 K za obrtne izobraževalne svrhe, a za vse druge potrebe gre le en milijon! Skupaj dajo torej le 11 milijonov za soc. potrebe, medtem ko gre le za vojske samo 2 do 300 milijonov. To se bo vedno godilo, dekler ne bo odločevalo ljudstvo samo. Ljudstvo je še preveč po-

blevno. Prav ponižno nosi denar tem mogotcem in pa svoje kosti na bojišče za te mogotce. Kadar se prikaže kaka uniforma, pa že misli vsak, da hodi sam živ Bog po zemlji (smeh). Fantje si še danes devljejo šopke za klobuke in pojo, ko grede k vajakom, namesto da bi bili žalostni. Ne pomislijo, da jih lahko poženo s puškami in bajonetni pred lastne očete in matere. (Res, je, res!) Kakšen dobiček ima država od te baka, kakšen dobiček pa vi? Ako ima res pravice denar, potem morate vi imeti pravice, ne pa ministri, generali, grofi itd., ker vi služite denarje državi in ne on: A v tej državi pa morate molčati. Vsak policaj vam komandira: Jezik za zobmi! (Ploskanje.) Slovenci so včasih kazali svoje junaštvo, danes pa so zaspani, komedni.

Zato pa se dobe ljudje, ki si upajo žaliti slov. ljudstvo, kakor hočejo. „Narod“ piše, da smo dobili komande z Dunaja Mogoče dobiva povelja „Slov. Narod“, kako naj piše, in g. Malovrh, kako naj zavija stvar o idrijski nezaupnici. Ljudstvo se je začelo zavedati in gleda dalje ko do Golovca in Tivolija. Naše ljudstvo se je zbudilo samo. In sedaj ko se vrši gibanje drugod, bi bili vredni, da bi nam na glavi pušcal, ko bi molčali in mirovali. Boj ne bo brez uspeha. Ljudje se povsod ljudstvo, tudi naš državni zbor se je s 155 proti 114 glasov izjavil za splošno volivno pravico. Ako pa seštejemo glasove volivcev ki steje za onimi 155 poslanci vidimo, da je za njimi 3 milijone volivcev, za onimi 114 pa niti pol milijona ne. Tudi v drž. zboru se bo izpremenilo. Gladko ne bo šlo. Ko bi ljudstvu sami dali oni, ki se boje vol. pravice, kar ljudstvu gre, bi bilo dobro in ljudje bi se takej pomirili in postali najboljši prebivalci. Ako nam pa ne dajo prilicnosti, stopati po postavni poti, gremo naprej in nihče ne more povedati, kaj se bo zgodilo, nihče ne more dati garancije za one, ki se ustavljaajo. Boj se mora vršiti tudi v Ljubljani. Nasprotniki se nam rogajo, ker nas je bilo pri onem izprevedu malo, a vsak začetek je majhen. Iz malega začetka bo velik konec. (Plosk.) Že torkova slavnost bo pregnala smeh z ustien nasprotnikov in ne bo treba zanje mokre cunje, ampak ustrašili se bodo same prikazni.

Pozivlje v torek k izprevedu tudi ženske, ki morajo ravnatoko služiti kruh, ko moški. Ze to bi moralo biti liberalce sram, da je žena popolnoma brezpravna. Vsak naj pride v tem boju na dan in pokazati se! Tudi mi smo za splošno in enako volivno pravico! (Burno ploskanje.)

Predsednik Zupana te zaključil lepi shod.

Tedenski pregled.

Gibanje za volivno reformo. Dne 16. t. m. je bil shod v areni „Narodnega doma“ v Ljubljani, ki so ga sklicali soc. demokratje, da bi delavstvo manifestiralo za splošno in enako volivno pravico. Obširno je govoril Etbil Kristan. Izražal je veselje, da se je v avstrijskem parlamentu izrekla večina za splošno in enako volivno pravico. Za nujnost je bilo 155 glasov, proti 114. Na temelju privilegijev sestavljen državni zbor se maje. Okrkal je govornik poslanca dr. Tavčarja, Ferjančiča in Plantana, ker niso imeli poguma glasovati za razširjenje volivne pravice. „Dr. Tavčar sanja noč in dan le o eni počasti: o groznem klerikalizmu, boji se za svoj mandat. Če bi bili naši liberalci res svobodoljubni, bi že s tega stališča morali glasovati „za“. Kristan je prijelam tudi občinski za-top ljubljanski, ki vedno obljube, da razširi volivno pravico, a o volivni reformi ni duha ne sluha. Po zborovanju je delavstvo napravilo obhod po mestu. Med vrstami so nosili razne napise, kakor: „Proč s privilegiji!“ „Dolžnost imamo, pravico zahtevamo.“ Isti dan se je navduševalo jeseniško delavstvo za izpremembo volivne pravice ob dr. Kerkovem govoru. V Kozjem na Štajerskem je bila na političnem shodu soglasno sprejeta resolucija za splošno volivno pravico.

V moravskem deželnem zboru je vložil poslanec Stransky predlog za enako in splošno volivno pravico, ter zahteval, da zasedanje preneha toliko časa, da odsek poda poročilo. Okrog 30 000 delavstva je manifestiralo pred deželnim zborom. Pri namestniku je bila deputacija z zahtevo volivne reforme. Odgovorilo se je, da se uvede najprej pet volivna skupina. — Nižjeavstrijski dež. zbor je včeraj sprejel dr. Luegerjev predlog, naj deželni odbor izdela načrt novega deželnozbornskega volivnega reda na podlagi splošne in enake volivne pravice. — Pretečeno nedeljo so tudi v Zagrebu soc. demokratje na Zrinjskem trgu demonstrirali za splošno volivno pravico. — Važen javni shod je bil isto nedeljo v Idriji, ki ga je sklicalo liberalno polit. društvo „Jednakopravnost“. Prišli so poslušavci vseh strank. Javni shod je izrekel v posebni resoluciji brez ugovora nezaupnico dr. Tavčarju in njegovim liberalnim tovarišem v državnem zboru radi nastopa proti splošni in enaki volivni pravici. Shod je hkrati izrekel nezaupnico liberalnemu društvu „Jednakopravnost“, kajti dokler bo imelo društvo tak časopis kot je „Slov. Narod“, ktereга vodja je delav ki nasprotnik dr. Tavčar, ne more mu idrijsko ljudstvo zaupati.

V ponedeljek 16. okt. je bil odprt turoliški deželni zbor. Soc. demokratje so oskrbeli tudi tu shod ter so zahtevali razširjeno volivno pravico za deželni zbor. Uvedla se bo 4. kurija. — Na ta dan je bila odprta slezijska dež. zbornica, ki je bila burna. Češki delavci so pozdravljali poslance s klici: „Živela splošna in enaka volivna pravica.“ V češkem deželnem zboru je objeljal predlog grofa Buquoi, da naj se izvoli odsek 27 članov, ki naj izdela nov deželni in volivni red.

velika akcija na isti namen v Lvovu, za torek pa v Ljubljani — Ako bi se uvedla splošna enaka volivna pravica in bi se volivni okraji določili za 50 tisoč prebivalcev, bi imeli Slovani skupno v državnem zboru 300 poslancev, Nemci in drugi pa 196. Zato ni več Slovancor se ustavlja razširjanju volivne pravice!

Fejervary-ja je cesar zopet imenoval za ogrskega ministrskega predsednika. Fejervary hoče volivno reformo izvesti po plural-em volivnem sistemu. Njegovo vlado je baje pripravljeno podpirati 80 poslancev; tudi hrvaški poslanci bodo šli pod njegovo zastavo. Ker je Fejervary sprejel v svoj program načelo splošne volivne pravice, je položaj barona Gautscha težaven; govori se, da odstopi.

V Moskvi, Tiflisu in Kijevu je proglašeno obsedeno stanje. V varsavski guberniji stavkajo delavci v 13. tovarnah za sladkor. V Odesi se je pogreznil najlepši del mesta v morje. Nevarnost so pravočasno opazili. Tako da so izginile v morje le prazne palače milijonarjev.

Novi deželni predsednik Schwarz je sprejel v avdienci urad. listino deželne vlade in okr. glavarja. Schaffgotsch, ki je sedaj že v Tratu, je pri tej priliki na vse pretege hvalil barona Heina ter častital Schwarzu, da je naslednik takega moža. Novi predsednik ni spregovoril o Heinu nobene besede, pač pa povdarjal, da je v ladi potrebno zaupanje ljudstva ter da se iz postopanja vladnih organov mora kazati ljubezen do ljudstva. Schaffgotsch je omenjal, da je uradništvo pod Heinom, torej tudi on vedno nepristransko uporabljalo zakone. A prav zadnje dni je upravno sodišče spoznalo, da je bila njegova razsodba glede kamniških volitev protizakonita in jo je razveljavilo. — Predsedniku se je poklonil tudi župan Hribar z odborniki ter razne druge korporacije. — V sredo pa mu je knezoškof ljubljanski predstavil zastopnike duhovščine. Predsednik je na pozdrav knezoškofov odgovoril, da bo vedno skrbel za dobre in najsrčneje odnose med deželno vlado in duhovščino.

V ponedeljek je „Slovenec“ prinesel celotni državnozborni govor poslanca dr. Susteršiča o volivni reformi. V govoru, ki je bil živahno pohvaljen, je g. poslanec ovrvel osobito dva ugovora ministrskega predstavnika proti splošni in enaki volivni pravici. Smešna je trditve Gautscha, da mora prej biti rešeno narodnostno vprašanje, kakor pa vprašanje o splošni volivni pravici. Po načelih splošne in enake volivne pravice izvoljeni poslanci bi hitro in energično rešili narodnostno vprašanje. Sedanja zbornica ni več zmožna izvrševati svoje vzvišene naloge. Obenem z izpremembo zbornice treba prevesti tudi gosposko zbornico, ker ji manjka stika z ljudstvom.

V nedeljo ob treh popoldne je bil oñičelno naznanjen konec rusko-japonske vojne. Oba vladarja sta podpisala pogodbi. Japonski pooblaščenec Komura se je povrnil v Tokio. Ceste so bile zastražene — Velika povodenj je bila 2 okt. na Kitajskem. Utonilo je 21.000 oseb. — „Sl. Narod“ in za njim mnogi lahkovetneži so trdili, da je akcija za podražanje mleka izšla iz „Zadrugne zveze“ od dr. Susteršiča, dasi on že dve leti nima nič opraviti z „Zvezo“. Da je bil Pirce voditelj vse stvari, se je pokazalo i pred sodiščem. Ondi je bil vodja Blaznikove tiskarne obsojen na globo, ker oklicave za podražanje mleka, ki jih je dobil od Pirca, ni dal v pregled drž. pravištvu. Svojo zapušeno akcijo hoče braniti s psovkami v „Narodu“. — Na shodu mlekarov se je sklenilo v nedeljo, da se osnuje samostojna „Mlekarska zadruga“, bolje mlekarski strokovni odbor; zastopani bi bili izposlanci zadrž. deželne vlade, dežel. odbora, kmetijske družbe in „Zadrugne zveze“.

V Kozjem na Štajerskem je bil na shodu „Slov. kat. polit. društva“ soglasno proglašen dr. Korosec iz Maribora za naslednika poslanca Žickarja. Zastopanih je bilo 11 občin po svojih županin in odbornikih. „Slov. Narod“ se že jezi.

Godovi prihodnjega tedna.

Nedelja 22. okt. Marija Saloma, Kordula; ponedeljek 23. Janez Kap., Severin šk.; torek 24. Rafael, Kristina; sredo 25. Bonifacij, Krizant in Darj; četrtek 26. Evarist, Amand; petek 27. Sabina m.; sobota 28. Simon in Juda.

Iz Beneške Slovenije.

(Izvirno poročilo „Slovenca“.)

Bridka izguba. Včeraj je umrl za legarjem č. g. Miha Zabreščak, kaplan v Mrsinu pod šempetersko župnijo. Imel je samo 34 let. Bil je uzoren, jako delaven in obče priljubljen duhovnik. On je žrtva svoje stanovske dolžnosti, kajti bolezen je dobil pri obiskovanju bolehnih za legarjem, ki se že več let zaporedoma porajata tuintam po naših gorah. Izguba je tem bridkejša, ker nam primanjkuje slovenskih duhovnikov. N. v m. p.!

Duhovniške vesti. V Platišča med torčenske Slovence je nastavljen kot kaplan vrlj Slovenec č. g. Evgen Dörrbolö, čegar vsestranska delavnost je občeznana. Subid, kjer je preje bil v službi, dobi najbrže furlanskega duhovnika. — Mladi č. g. Josip Domenis, je dobil kaplanijo v dolnjem Brnasu. — Po dolgih in neopravičenih zaprekah je Dreka zopet brez župnika; č. g. Anton Trušnik se je odpovedal „pro bono paris“ še prej nego je nastopil službo. Istčasno in sporazumno se je odpovedal priljubljeni č. g. Ivan Sinik na Stari gori, ter šel v Dreko kot duhovni ekonom, dočim je na njegovo mesto kot ekonom stopil g. Trušnik, in tako, po navadnih formulitetah, ta dva odlična duhovnika postaneta župnika vsak na svojem sedanjem mestu — pa mirna Bosna! — Č. g. Natalije Cufarli iz Prapotnega je prestavljen h Kodrmacom; na njegovo mesto v Prapotno je nastavljen žalibog! furlanski novomašnik Paschini. — Velezastužni in vse hvale vredni č. g. Jakob Tropina, kaplan v Aži, se je službi odpovedal radi starosti. — O Božiču dobimo zopet novega slovenskega duhovnika v osebi g. bogoslovca Saligoja. Ubojinsamoum or. Strašno hudodelstvo je splašilo te dai naše miroljubno ljudstvo v Sempeterskem okraju. Neki An-

ton Hromać iz Brde pri Sevodnji je ustrelil svojega sovaščana in bivšega prijatelja Alojza Hromaca, in zatem pa samega sebe. Oba zapuščata ženo in otroke. Vzroka je iskati v razprtijah in sovraštvu radi občinskih volitiv. Dvojni zločin je napravil strašanski vtis na naše ljudi, ki niso vajeni takih grozovitosti.

Železniška zveza med Cedadom (Cividale) in novo soško železnico je prišla zopet na dnevni red. Zastopniki videmske trgovske zbornice, videmske občine in provincijalnega zbora so se zadnjič sešli da se zopet energično primejo dela k uredničenju željene in potrebne zveze. Ta zveza bo velikega gmetnega in narodnega pomena za beneške Slovence. Nadejati se, da ne bo več veliko zaprek od avstrijske vlade. Ljubljanski faktorji naj se tudi zopet oglašé, kajti to delo bo jako koristilo Kranjski, kakor sem že enkrat omenjal.

V Reziji. Kakor se čuje, mogočna milanska družba se namerava okoristiti, s porazumljenjem občine, z velikimi gozdi v učejski gorati in zapuščeni dolini. Električni stroji bodo pri tem igrali veliko vlogo. Naprave bodo baje velikanske. Reziji bo podjetje precej koristilo, a največji dobiček pojde seveda omenjeni družbi iz Milana.

Idrijske novice.

Občinska seja se je izvršila dne 12. t. m. zopet enkrat, izvirna seveda kakor vse, kar imajo liberalci v rokah. Spravili so seveda pokoncu vse, kar leze in gre. Prišel je novi odbornik Perk o — po o broti in ljubeznivosti znanega gospoda liberalcem priborjen — došel je dr. Ogorcutz, in gledali smo zopet enkrat tudi podžupana Dragotina Lapajnet a, sedaj suplenta na mestni realki. Pogrešali pa smo poštarja g. Helmicha, ki bi bil lahko prišel, ker je svetnik Koršič odpotoval na dopust. Kakor pa smo izvedeli, ni bilo g. poštarja, ker ni bil pevablj en. Kajpada ni to pristransko, najbrže se je pozabilo. Presneto, če bi mi imeli kakega mogočnega gospoda, da bi se odpeljal v Ljubljano k deželni vladi! Morda bi izposloval še poleg izvolitve tudi pravico do namestovanja odsotnih odbornikov.

„Se je že izvršilo žrebanje“. Župan Sepetavec je ob pričetku seje med drugim pozdravil novodošlega dr. Ogoreutza. Ker sta dr. Ogoreutz in poštar Helmich imela po enake glasov ter ni župan nič omenil v govoru, da bi bili žrebali med imenovanima namestnikoma, kdo pride v odbor, vprašal je odbornik Kavčič, ali so žrebali. Župan se je odrezal: „Se je že izvršilo žrebanje.“ Mogoče; le to je čudno, da so preje govorili liberalci, da se je vršilo žrebanje le za tretjega namestnika, pri seji pa smo izvedeli novico, da so žrebali tudi med Ogoreutzem in Helmichom. Vedno kaj novega!

„Voliti se ne morejo“. Drag. Lapajne se ne more ločiti od obč. odbora. Prišel je tudi k zadnji seji. Ker po § 10 obč. vol. reda obč. uslužbenci ne morejo biti člani, vprašal je pred dnevnim redom odbornik Kavčič, kako da je prišel k seji Drag. Lapajne, ki je sedaj kot realčni učitelj obč. uslužbenec. Vstala pa sta župan in prizadeti podžupan proti Kavčiču ter mu dokazovala, kako se mož moti. Postava le pravi, da se ne morejo voliti obč. služabniki. Dragotin Lapajne je bil izvoljen od II. razreda volilcev takrat, ko še ni bil obč. služabnik. Torej lahko ostane odbornik, ker postava ne pravi, da bi moral odstopiti. Na to salomonsko modrovanje in razlaganje postav je doktor prava Ogoreutz molčal. Najbrže, da iz simpatije tega ni storil, nego osebnoprepičan. Preprostemu delavcu se pa vendarle dozdeva, da kdor ne more biti voljen, tudi odbornik ne more ostati, ako se med dobo take izpremene razmere, da bi ob novi volitvi ne mogel biti več izvoljen. Sicer pa redoma vsak sam pusti, ako pride do tega, zlasti ako ve, da njegovo mesto donolni pristaš.

Reklamacijski odbor za prihodnje obč. volitve je bil izvoljen. Župan je predlagal od naše strani odbornika Kavčiča, ki je bil tudi izvoljen. Majhne drobtinice padajo!

Račun za l. 1904. je bil tudi v zadnji seji odobren po kratki debati. Poročal je odbornik Kos, ki je grajal več posameznosti ter predlagal, naj se nastavi še eden uradnik, da bode s tajnikom imel ključ, ne pa kot doslej tajnik in župan. Tudi ta predlog je bil sprejet. Župan bo seveda nadzoroval uradnika.

„Tehant ga je navadil“. V razgovor o računskem zaključku za l. 1904. je posegel odbornik Kavčič ter napravil več opomb, s katerimi je pokazal, da je račun pregledal. Med drugim je opozoril na znesek 35 652 K, izplačan v l. 1904 stavbeniku Trentu kot „preostanek zaslužka“, in znesek 1076 K kot obresti za ta preostanek. Opomnil je, da bi bil moral biti ta znesek izkazan že med pasivi l. 1903., pa

ga županstvo ni izkazalo, ampak ga tedaj prikriilo. Plača naj terej tudi nemale obresti 1076 K oni, ki je odbornikom dolg prikriil. — In kaj so odgovorili Kavčiču? „Tehant ga je navadil“, — ter potrdili račun. Naši liberalci so torej se vedno teh misli, da je delavstvo še vedno slepo in gluho ter da se ne meni za nobeno stvar. A ti časi so minili, ljudstvo samo misli ter sodi še potem, ko par privilegirancev, ki imajo slučajno glas, z istim odloči, da je vse dobro, kar liberalce stori. Na dan s splošno volivno pravico!

Tajna seja je sledila javni. Ne bi bilo napačno, ako bi kaka stvar, ki se obravnava tajno, prišla na vrsto med javno sejo. Sedanje tajne seje imajo po večjem le namen odobriti, kar so drugi že davno uvedli. Potrjujejo se uslužbenci, ki so že davno v službi ter „sprejemajo“ osebe, ki že služijo občini. Igrača!

Občinski lov je dobil zopet levski klub za stare ceno. Kje je bil lov razpisan in koliko je bilo ponudnikov, ne vemo.

Občinsko blagajno so škontirali ter našli vse v redu. Nekaj porednežev pa se je najbrž le šalilo, da je bilo v blagajni okoli 100 K več, nego je bilo treba, na kar je župan izjavil, da ni še dvignil svoje zadnje mesečne remuneracije. Pa še verjemi kaj svetu!

Novomeške novice.

Prešernova slavnost. Zakaj se mestna občina ni udeležila te slavnosti? Dolgo se je to vprašanje kuhalo, pa slednjič je le prišlo na dan v zadnji občinski seji. Sprožil pa je vprašanje gosp. prof. Maselj. Brenkal je strune v daljšem govoru in govoril toliko časa, dokler niso strune — počile. Podžupan g. Rozman je odgovoril: „Kaj? Mi bomo stafažo delali v Ljubljani. Mejkuš, da ne! Mi bi šli v Ljubljano, ker se to spedi. A če smo našega Trdino pokopali brez Ljubljancanov, naj pa Ljubljancanje odkrijejo Prešernov spomenik brez Novomeščanov.“

Sneg zapadel, debel sneg, krog in krog po hribih dohi do nižav. Mraz in slana, dež in megla se menjavajo. Po našnjem mrazu se listje kar siplje z dreves. Termometer je kazal zjutraj 0° C.

„Was haben denn Sie hier zu thun?“. Pod tem naslovom je prinesla „Edinost“ od ponedeljka članek o dogodku pri znani obravnavi glede nekih stvari iz Žabje vasi. Ker obravnava še ni končana, morda še tudi mi svočias vprašamo dotičnega gospoda: „Was haben denn Sie hier zu thun?“

Operacije se je ustrašil in pobegnil v temni noči dne 17. t. m. kar v obleki iz bolnice usmili. bratov v Kandiji neki mladenič od št. Jerneja. Med potjo je izgubil še copate, tako da je prišel zjutraj ves premrazel v gorko hišo k svoji mami. Dolgo se ni veselil v platneni belniški halji, kajti oče se ga drugi dan zopet pripeljali nazaj v belnico.

Podražanje živil na novo meškem trgu postaja čim dalje občutnejše, zlasti se za nižje sloje. Par kur je veljalo zadnji pondeljek 340 K Istotako so tudi druga živila izdatno poskočila v ceni. Vzrok temu je iskati v prekupovanju živil na cestah še pred mestnim teritorijem. Kaj pa tržni komisar? Ali sploh še živi? Naj se malo zgane.

Razkuževalni aparat proti tuberkulozi nabavi občinski svet, kakor je sklenil v zadnji seji dne 14. t. m. Po vsaki kužni bolezni bodo razkužili dotično hišo proti odškodnini. Razkuženju se mora v slučaju take bolezni podvrečti vsak hišni posestnik, sicer bode kaznovan. To je dobra ideja, katero je, kakor je referent gosp. dr. Defranceschi v svojem poročilu omenil, sprožil g. Malovič. Nujno potrebni pa bi bili v „naprednem“ mestu tudi prestori, kamor se hodi peš.

Loške novice.

Poročena je bila zadnji teden gđ. Marija Porenta iz znane Spanove hiše na Suhi z gosp. Francetom Juvanom, posestnikom na Sred. Gameljnih. Bilo srečno!

Zapustil nas je in odšel na svoje novo mesto v Srednjo vas gop. kaplan Fr. Stržaj. Kot predsednik „Katol. izobraž. društva“ se je trudil posebno pri igrah. Pripredil je po Jurčičevi povesti igro „Tihotapec“, ki se je pri predstavi izvrstno obnesla. Kakor čujemo, je igro zapustil omenjemu društvu.

Brodeh nameravajo napraviti novo šolo. Ljudje se je veselo, posebno ako bo s pol dnevnim podukom. Sicer pa znajo po loških hribih do malega vsi brati in pisati, akoravno ne hodijo v šolo, ker se doma uče.

Javen ljudski shod za splošno volivno pravico bo jutri v nedeljo, 22. okt. ob 10. dopoldne v dvorani „Katol. izobraževalnega društva“. Vsi na shod zahtevati svoje pravice!

Jeseniške novice.

J Vrnila sta se v katoliške cerkev z otroci Štefan Schober in njegova žena Antonija ki sta bila 29. sept. 1902 pristopila k protestantizmu v ponedeljek 16. t. m. sta bila sprejeta nazaj. Otrčka sta se javno pred pričami protestantizma, izpovedala katoliško vero ter bila odvezana od cerkvenih kazni, nakar sta šla k izpovedi in prejela sv. obhajilo.

Župana hočejo odstaviti liberalni odborniki. V nedeljo 15. t. m. so bili v ti zadevi pri c. kr. okr. glavarstvu v Radovljici. Kaj pa je g. župan Klinar naredil, da mu ne privoščijo mira, ko v par mesecih tako preteče doba njegovega županovanja? Županoval je več dob po vrsti, kar je zanj gotovo dobro izpričevalo. Zadnja doba je bila najtežavnejša vsled gradbe nove železnice, najburnejša vsled nerednostnih in verskih razdorov. Veliko napak se je ta čas v občini sterilo, omenim le čudno delovanje glede zgradbe nove šole, naravo krtovega prehoda z Jesenic na Savo, železnica je vzela iz Ribjeka toliko vode, da ne morejo Jeseničani prati doma, marveč morajo hoditi prat na Plavž itd. A za vse to ni odgovoren samo župan, marveč odbor z županom vred. — V narodnostnih ozirih županu tudi ne morejo kaj očitati, saj je vse storil, kar so narodnjaki zahtevali od njega, bil je celo za slovenski sprejem „Sokola“, napraviti je dal samoslovenski občinski pečat, pri volitvi liberalnih slovenskih častnih občanov je bil na strani liberalnih odbornikov. Se meseca avgusta so liberalni slovenski časniki „Sl. Narod“, „Gorenjec“, „Jes. straža“ pisali: „Narodni jeseniški župan, članski go spod Klinar“, septembra pa so mu dali liberalni odborniki nezaupnico in oktobra zahtevajo naravnost, naj se mu vzame županstvo. Kaj je pa vendar g. župan naredil tako hudega?

Razpisati hoče občinske volitve, ker pete doba sedanjemu občinskemu odboru že letos. Dobil je namreč od c. kr. okr. glavarstva nalog do 15. novembra sestaviti volivni imenik in ga postaviti na ogled, da se bodo pravočasno mogle vršiti nove volitve. To pa liberalcem ni všeč. „Jes. straža“, glasilo liberalne klike na Jesenicah, še ni dosegla popolno svojo ga mena, občanov jeseniških še ni prevzel liberalni duh, krščansko naziranje v občini še ni zatrto, ljudstvo spoštuje duhovnike še vedno, liberalci se boje, da propadejo, in bo zmagala katol. narodna stranka, ako se bodo vršile volitve ob postavnem času, zato hočejo volitve zavleči vsaj za eno leto. Ker se pa sedanji župan hoče držati postave, vzeli bi mu radi županstvo in izvolili novega župana, ki bi volitve zavlekel.

Kdo bo župan? Eni sedanjih odbornikov hočejo učitelja Guština, drugi lesnega trgovca Baloha. Mi pa pravimo: Pustite, naj ljudstvo pokaže, koga hoče za župana. Zakaj hočete ljudstvu zmašiti usta, da ne bi moglo govoriti? Zakaj hočete imeti župana, ki bi nepostavno volitve zavlačil torej tudi nepostavno ljudstvu županoval? Vsi poštteni občani jeseniški zahtevamo, da se volitve v občinski odbor razpišejo v postavnem času.

Zapeljivci mladine. Zadnja „Jes. straža“ zapeljuje „Sokola“ da ne bi hodili več k spovedi. Poslužuje se prav satanskega sredstva. Župnika Zabukovca napada, češ, da ne da odveze pri spovedi nikomur, kdor je „Sokol“ in ne obljubi izstopiti iz „Sokola“. Fabinc. pravi urednik „Jes. straže“, dobro ve, da se duhovnik ne more zagovarjati gledereči, ki se mu očitajo iz spovedi. Ako torej pikantnosti iz spovednic devlje v „Stražo“, obsodil se je s tem že sam, niga treba obsojati še nam. Pomilujemo krščanske starše in njihove otroke, pomilujemo tiste, ki se sedaj ne spoznaje, kaj nameravajo liberalci na Jesenicah.

V službi dr. Tavčarja je „Jes. straža“. V zadnji številki mu je položila „fašter“ na bolno srce, ki ječi za ranami, katere mu je zadala sokolska zveza in vsa javnost glede nazadnjaških njegovih nazorov o splošni in enaki volivni pravici. Jeseniški liberalci okoli „Jes. straže“ kot zagovorniki dr. Tavčarja ne morejo več zahtevati, da jim verjamemo, ko vpijejo kake so narodni in da delajo za narod. Kdor je v 20. stoletju proti splošni in enaki volivni pravici, ta je nazadnjak.

Za otroke nas hočejo imeti liberalci. Kadar otrok vpije, da bi šel z materjo in ne neba in ne neha vpiti, dá mu

mati igračo v roke. Ko se otrok igra, pozabi, kaj je hotel prej od matere, in mati ima mir pred njim, gre lahko, kamor je bila namenjena. — Ljudstvo vpije: Dajte nam splošno in enako volivno pravico, da nam ne bodo delali več postav taki, ki nimajo srca za nas, da si sami volimo zastopnike, ki vedo, kje nas čeljusti žuli, — liberalci pa se boje za svoje gospodarstvo, za svoje privilegije in vrgli so ljudstvu igračo, — boj zoper „farje“, češ, da te je treba uničiti, potem šele jim bo sijalo sonce prave sreče, napredka in prosvete. V boju zoper „farje“ naj bi ljudstvo pozabilo na svoj klic po splošni in enaki volivni pravici, pozabilo naj bi na svoje pravice sploh, da bi liberalci v miru želi. Jeseničani ali veste, zakaj tako vpijejo naši liberalci zoper tukajšnjo duhovščino? Zato da bi lože dosegli oblast in popolno gospodarstvo v občini. Ali hočete biti otroci? Ne? Torej ne poslušajte liberalcev! Pri prihajajočih občinskih volitvah vsi na noge in pokažite, da ste možje!

Koncert, ki ga priredi katol. del društvo v korist pogorelcem v Ratečah, ne bo 12. novembra, ampak en teden prej, to je v nedeljo 5. novembra t. l. popoldne v prostorih strokovnega društva na Savi. Pri koncertu bo sodelovala tudi tovarniška godba. Opozarjamo že danes, da se bodo vstopnice dobivale skoz cel teden prej v trgovinah, ki bodo označene na vabilih.

Novomeški občinski zastop

je imel v petek zvečer v dvorani nove mestne hiše občinsko sejo, kateri je predsedoval občinski svetnik g. Rozman. Ove-rovatelja sta svetnika Brunner in Ogoreutz, navzoči odborniki: Golia, Gaušini, dr. Peznik, Smola, Mogolič, Maselj, Mramor, Jacaz, Windischer, Umek, Hočvar, Skale, virilisti: dr. DeFranceschi, Rohrman, Bergman. — Dnevni red: I. Citanje zadnjega zapisnika. — II. Volitev odsek v po predlogu starejšinstva deloma sprejeto. — III. Podaljšanje povišane davčnega in finančnega urada v mestni hiši zraven pošte za dobo 5 let. Pogodba je sprejeta in potrjena. — IV. Vodovod; vrnitev vodovodnih stroškov za l. 1903—1904. od občin Smihel in Prečina. Občini se protivita poravnavi teh stroškov, ker dež. odbor ni še rešil dotični prošnji Končno obvelja predlog da se ta zadeva odstopi še enkrat gospodarskemu odseku v temeljito proučavanje. — V. Razširjenje trirazredne dekliške šole v štirirazredno. V tem oziru se je že opetovano prosilo deželni šolski svet, pa vselej brezuspešno. Deželni šolski svet se sklicuje na določbe zakona, v smislu katerega zadošča za 147 šolo obiskujočih deklic desedanja trirazrednica. Ta določba pa, pravi g. Rozman, se more tolmačiti za selske občine, ne pa tudi za mesto, kjer je potrebna višja izobrazba mladine. Novomeščani so primorani pošiljati svoje otroke v oddaljeni Smihel v samostanski zavod, kar je zlasti pozimi in ob slabem vremenu jako neugodno, ali pa jih vpošiljati v druge kraje, kar pa povzročuje še večje troške. Bil je sprejet predlog, da občina v tem oziru odpošlje prošnjo na dež. zbor. — V. Ženska bolnica za novomeške okolišje. Referent virilist g. dr. DeFranceschi predloži v kratkih potezah načrt. Po tem načrtu bi stroški za stavbo znašali okroglo 270.000 kron. Od države je pričakovati 20.000 K, ustanove in zapuščine bi znesle 43.000 K, zdravstveno okrožje bi najelo 100.000 K, skupaj torej 163.000 K. Ostali znesek 110.000 K bi pokrila prispevka dež. zbora in kranjske hranilnice po 55.000 K.

Belokranjske novice.

V Trnovem se je voz prevrnil na J. Sukičetu in mu strl v rami reko; pretrl mu je tudi prsi.

Tepež na Krupi je povzročil, da je dobil eden tako pe glavi, da so klical iz Novega mesta g. dr. DeFranceschija. Upanja je malo, da bi ozdravel.

Predlog iz Metlike. Vsota, ki se je nabrala za veselico, katero je nameravala napraviti Čitalnica, naj se podaridružbi sv. Cirila in Metoda! Napačno ne bi bilo!

Podpisani župani se javno zahvaljujejo svojemu rojaku, g. dvornemu svetniku Sukičetu za njegove odkrite, plemenite besede, katere je govoril v državnem zboru v prid Belokrajine. Da bi res še enkrat se uresničila želja g. svetnika: Belokrajina ima železnico. Potem tudi ljudje ne bodo silili v Ameriko. Martin Matjašič, Anton Sukič, Martin Nemančič.

Na Grabrovcu so orožniki uzeli prešiče, ki so bili onstran Kulpe „doma“. Naznanil je domačin! Kaj se je z njimi zgodilo, bomo poročali — ker v tej stvari se od merodajnih oseb mnogo greši.

Poslano.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolaše v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najbolj-šam okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom
Ivana Hoffa
in z levjo varstveno znamko.
Zavoj po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 50
Dobiva se povsod.

DAVANKWALL
DR. TRIVLEUCHS
dipl. Ingenieur-Chemiker
(beeidel)

Technisches Bureau
INGENIEUR-HAMBURGER
Wien, M. Siebensterngasse 1.

izposilovanje patentov,
znamk in vzorcev v
vseh državah.

2009 52-3

„Society of Japan“

c. kr. dvorna dobavitelja čaja
direktni import japonskega in kitajskega
blaga, čaja, ruma in konjaka,
DUNAJ, I., Kärntnerstr. 53.

Naše že mnogo let obstoječe direktne zveze s Kino in Indijo nam omogočajo uvažati le res izborne vrste čaja. Naši čaji so vseskozi zadnje žetve, brez prahu, presejani in ohranijo dolgo krasni aroma. Naše izborne, priljubljene mešane vrste se pijó v tisočih rodbinah in se priporočajo same ob sebi. Poizkusni zavoji zadoščajo, da si pridobi stalnih odjemalcev. 2045 26-4

Poizkusni paketi à 10 dkg. in 1/4 kg. od vseh vrst čaja.

St. I. Congo, fin, mil.	kg. K	8-
„ II. Souchong, prav fin.	„	10-
„ III. Moning, prav fin in močan	„	12-
„ IV. Peking-Melange, specialiteta . . .	„	14-
„ V. Melange-Imperial, najfinejši . . .	„	16-
„ VI. Pristihi Karawanen, ekskv. . . .	„	24-

Rum na steklenice.

Najfinejši brazilijanec, inozem. 0,65 litra	K	2-
1,3 komad	„	3:50
Jamaica, faconiran, srednji K 1,60, veliki	„	3-
Najfinejši Jamaica, mali K 1-, srednji	„	1:80,
veliki	„	3:40

Old Jamaica, mali K 1,20, sred. K 2,20, vel.	„	4-
Old Martinique, „ 1,50, „ 3,20, „	„	6-

Konjak. — Ustanovljeno 1824.

Fourell & Co. Jarnac-Cognac. — Ustanovljeno 1824.	steklenica 1/2	1/1	Poizkusna stekl.
***	K 3:20	6-	*** K 1-
****	4:20	8-	**** 1:50
*****	5:20	10-	***** 2-

Poizkljatve dež 10 K franko.

Zgaga, napenjanje, pehanje, glavobol, hudo srčno utripanje, pomanjkanje spanja, začasno bjlivanje

so znamenja želodčnih in črevesnih bolezni, katerih ne gre prezirati. V odstra-njenje tega zlega naj se pije rogaški „temp-pler“ vrele, kar pri-poročajo tudi zdrav-niki. Rogaški „Styria vrelec“ je močnejši, a piti se sme le pe-riodično. 2015 č 1-1

Kašelj!

Kdor trpi na tem, naj vporablja edino preizkušeno, omiljujoče in pristno okusne

Kaiser-jeve karamele za prsa

2740 not. potrjenih spričeval dokazuje gotov uspeh pri kašlju, hripavosti, kataru in žetzi. 712 36-13
Zavoj 20 in 40 vin. Pristen le z varstveno znamko „Tri Jelke“.
Zaloga v: orlovi lekarni, deželni lekarni pri Mariji Pomagaj in U. pl. Trnkoczy v Ljubljani, S. pl. Sladoviču v Novemestu in Fr. Wacha v Metliki.

Geno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 0-60, boljšega K 12-1; belega, jake mehkega, skubljenega K 18-1; kron 24-1; sušeno belega, mehkega, skubljenega K 30-1; kron 36-1; Po-šilja se franco proli povetlja. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. **Benedit Sachse, Lehen 159 p. Plzen na Češkem. 1793 D 6-8**

Ali že veste?
Naroči se lahko tudi sama
sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

Velik uspeh
je doseglo naše avstralsko milo brez sode
Manol

1281a 26-9 (zak. zav.)
1/2, skatle K 1-1, 1/3, skatlija K 2-1
v dosegu čiste, cvetoče polti, brez peg, lisajev, ogrcev itd. Najboljše sredstvo za roke!
Manol je edino in res preizkušeno, pri plemstvu splošno uporabljeno sredstvo, da se doseže zdrava in čista polt.
Tisoče priznanj!
Dobiva se povsod! Zahtevajte Manol!
Glavna zaloga:
F. Vitek & Co., Praga, Vodna ulica.
V Ljubljani napredaj v drožerijah: Anton Kanc, A. Korbar, V. Wiebe.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.
izdeluje in priporoča:
Vydromo žitno kavo.
Juhni pridelatek znamka „Vydra“.
Juhne konserve (grahove, lečne, gobove in riževe).
Oblati (specialiteta: „Desert delicat“ in masleni oblati).
Šumeči limonadni bonboni „Ambo“.
Dišava za pecivo „Buhtin“.
1989 6-4
Napravite poskus!
Kolekcija vseh teh izdelkov K 3:20 in poština.

Ustanovljena 1862
Telefon 584

Najstarejša tvornica
1976 peči in ognjišč 8-4
c. kr. dvorni mašinist

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

Vil. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo od navadne do najfineše in najelegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane.

Sušilnice, plinove peči, kamini.
Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.
Specialni katalogi gratis in franko.

Čisti samo s

Globus

čistilnim ekstraktom.
Najboljše čistilo na svetu.

1974 10-5

Izurjeni agenti
se iščejo povsod proti pravi visoki pro- niziški za prodajo splošno priljubljenih kroš- niških predmetov. Poudarje na Evgen Hirschl, Budimpešta, Waltzer-Boulevard 59.

Edini, od profesorjev in zdravnikov proiz- kšeni in priporočeni **zobni lek** brez kisline je c. kr. dvornica zobozdravnik dr. J. G. Poppa na Dunaju, XIII 6, pristani 2090 b 7-4

Anatherin

Pristen le v gorami steklenici z modro fran- c. in zlatem tisku in mojo firmo K 2:80, 2 K in 1 K.
Vaso Anatherinovo usno in zobno vodo rabin že več let in se bojim, da me znano takoj boleli zobje, ali pa da jih celo izgubim, če je ne rabim. Vasa usna voda mi ohrani zobe sveže in zdrave.

Anatherinovi zobni cremi v lončkih brez tako škodljivega „milk“ je zelo prijeten, osnazi zobe popolnoma, da postanejo bleščeči, beli in zdravi. Cena 60 h. Dobiva se povsod, kakor tudi v glavni zalogi pri g. lekarnarju J. Mayerju v Ljubljani.

Zaloga v Ljubljani: **Mihael Kastner in Peter Lassnik.**

Franc Jožefova grenčica
Pravzaprav reprezentativ grenčica (v medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Zaloga v Ljubljani: **Mihael Kastner in Peter Lassnik.**

Tržiške novice.

Krajnim šolskim nadzornikom za tukajšnje štirirazredno deško in deklško šolo je bil imenovan v seji okr. šol. sveta dne 12. t. m. vč. g. duh. svetnik Fr. Špendal, župnik v Tržiču. Kaj poročata k temu imenovanju „Gorenjec“ in „Učiteljski tovariš“, ki sta nedavno tako netaktne, da ne rečemo kaj hujšega, napadala g. župnika zaradi udeležitve in govora povodom letošnje okrajne učiteljske konference v Tržiču?

V društvu sv. Jožefa je predaval g. predsed. Ivan Barle: „O dolžnostih katoliškega moža“. Zbrani možje so z največjo pazljivostjo in razumom sledili nad eno uro trajajočem govoru. Predavanja se nadaljujejo.

Smrt nam je zopet vzela dva vrla meščana. Pokopali smo posestnika Friderika Ošabnika. Bil je neoženjen in zelo pobožen. Vsako nedeljo popoldne je molil križev pet. Spremili smo pa tudi k večnemu počitku Janeza Verdija, posestnika in mesarja. Zapuščica žena s štirimi nedoraslimi otroci. Pevci društva sv. Jožefa katerega član je bil, so mu zapeli ganljive žalostinke pred hišo in na grobu. Društvo ga je spremilo z zastave in vencem k pogrebu. Tudi tržiški „Sokol“ je spremljeval pokojnika na zadnjem potu. „Sokolu“ je bil pokojni podporni član. Naj sveti obema umrlima večna luč!

Pozor! V nedeljo, 22. oktobra 1905., ob 4. popoldne bo jav. ljudski shod na Skali. Vsi na shod! — Na dnevnem redu bo: „Splošna, jednaka volilna pravica“. Po shodu bo veselica „Vinska trgatav“. Cisti dobiček je namenjen blagajni strokovnega društva. Prijatelji delavcev „dobro d šli“!

Gledališko predstavo „Za letošnje priredi društvo sv. Jožefa v nedeljo 29. oktobra. Pričetek ob osmih zvečer na Skali. Kdor se želi zopet enkrat male od srca nasmejati, naj ne zamudi te igre. Seveda bodo nastopili tudi vrli pevci in tamburaši.

Stajerske novice.

Š Trbovlje. V nedeljo v trebuh zabodeni rudar Blaž Pirca je v torek umrl. Krivca, ki sam priznava, da nož ni bil namenjen umrlemu, ampak nekemu drugemu fantu, za zapri.

Š Poštna defraudacija v Rečici ob Savinji. Liberalna poštarica Karolina Deleja jo je dne 11. t. m. popihala ter prepustila uradovanje svojemu možu. Prišel je dne 17. t. m. poštni k misar, kateri je našel primanjkljaja 5000 K. Da se je ta čedna stvar vendar enkrat odkrila, se je zahvaliti c. kr. orožniškemu postajevođji v Mozirju, ki je tako previdno vso stvar zasledoval. Poštarica se je poslovila pri svojih sorodnikih, naposled pa sama izročila v roke pravici v Celju. Sedaj bode imela dovolj časa, premišljevat i o svojem neuljudnem postopanju s strankami. Denar je večinoma iz Amerike, kjer si ga je prihranilo ubogo ljudstvo. Vsled te afeje je velika potrtost in žalost med liberalci na Rečici

Zasedanje deželnih zborov.

Moravski deželni zbor K včerajšnjemu poročilu o viharni seji moravskega zbora dne 19. t. m. nam je še pristaviti: Deželni glavnik je pozval poslanca Luksoha k redu. Poslanec dr. Perek je v nadaljnjem svojem govoru napadel poslanca d' Elverta, ki je povzročil nemški usode polni tabor v Brnu. Končal je: **Pribe-riti si hočemo pravico v ta zastopno zakoniti poti ali pa s silo** Ključ zato ima v rokah veleposestvo, ki bi morale poznati pelezaj Namestnik Zierotin je opisoval brnske dogodke 2. t. m. Poslanec Albrecht je govoril o važnosti shoda in pripomnil, da se bila vabila na češki shod izzivalna. Govornik je branil postopanje brnske policije. **Baron Pradža** k je navajal podrobno sti o nemirih dne 30. septembra in 1. oktobra. Izjavil je, da se Nemcem ne bo pesrečilo zvaliti krivde na Čehe, če se izjalovi sprava na Moravskem. Spravni ošek ne bo več izvoljen. Govornik je pozval veleposestnike, naj glasujejo za splošno volivno pravico. Poslanec d' Elvert je rekel, da je nemški značaj Brna star stoletja. Protestiral je proti napadem na sodnike in rekel, da pričakujejo Nemci s čisto vestjo izid preiskave, ki bo pokazala, kje je bile ognjišče agitacije. Tudi včeraj je bila viharna seja Nemci so odklonili nujnost čeških predlogov.

Ceški deželni zbor. Včeraj je predložila vlada predloge o izpremembi deželnega volivnega reda. Namestnik je to naznanil zbornici in naglašal, da je to nezogibna potreba Naznanil je, da

bo vlada petrdila splešno kurijo 36 poslancev. Poslanec dr. Herold je utemeljeval svoj predlog o izpremembi deželnega reda. Poslanca Eppinger in Prade sta govorila proti Heroldovemu predlogu. Grof Czernin je izjavil, da je pristaš splošne, a ne enake volivne pravice, in je zahteval varstvo nemških manjšin. Heroldov predlog so odkazali komisiji.

Solnograški deželni zbor. Poslanec Eder je predlagal, naj vlada skrbi, da se hitro reši nova obrtna novela. Solnograško delavstvo je vložilo peticijo za splošno, enako, direktno in tajno volivno pravico.

Tirolski deželni zbor. Ker ni upati, da se glede delitve deželnega šolskega sveta zedinijo Italijani in Nemci bo zasedanje prihodnji teden najbrže zaključeno.

Kriza na Ogrskem.

Danes ob 10. uri dopoldne je zaprisegal vladar člane novega Fejervaryjevega ministrstva.

Na Dunaju se bode ministri posvetovali o začasnih trgovinskih pogodbah.

V ponedeljek zboruje izvrševalni odbor združenih strank. Poroča se, da Fejervaryjevo ministrstvo ne bode moglo rešiti krize na ustaven način

Kristoffy je dovolil, da se smeje diete poslancem izplačati za prihodnje četrtletje.

V Aradu so v četrtek peli henvedovci, ko so se vračali z vaje, take nacionalistiške pesmi, da jim je občinstvo glasno ploskalo. Castniki so jim zapovedali, naj prenehajo s petjem, a niso ubogali in peli nadalje. Klicali so tudi demonstrativno mažarske poveljne besede. Uvedli so strogo preiskavo. Honvedno ministrstvo je pa zapovedalo da henvedovci ne smejo več peti narodnih pesmi. Pravosodni minister je tajno zapovedal, naj drž. pravdniki strogo zaplenijo tiskovine, ki bi žalile veličanstvo.

Dogodki na Ruskem.

Iz gred v Minsku. Predvčerajšnjim se je zbralo na cesti v Minsku kakih 800 delavcev. Razgnali so jih kazaki, ki so ranili mnoge osebe.

Gosudarstvenna duma. „Sin očetstva“ poroča, da nameravajo predelati določila o gosudarstvenni dumi. — „Noveje Vremja“ poroča, da ni še gotovo, če bo imenovane ministrstvo. Witte zahteva, naj se predela zakon o dumi tako, da postane Rusija popolnoma ustavna država. Witte ne vstopi drugače v ministrstvo, kakor če se podeli tiskovna svoboda. Witteja podpira finančni minister Kokevov.

Nemiri med seminaristi. V litavskem učiteljskem seminaru pri Volmaru so bili 18. t. m. resni nemiri. Seminaristi so razrušili šolo, razrezali carjevo podobno in jo vrgli v reko.

Pobegnil je socialistički voditelj Montvil. Bil je v bolnišnici. Vedno so ga stražili 3 orožniki. Klub temu je pobegnil skozi okno v stranišču. Policija je presenečena, ker je nedavno iz ravno te bolnišnice pobegnil neki drugi socialnodemokratski delavec.

Katol. telovadna društva v Italiji.

V Italiji so ustanovili ali pa preosnovali več društev, ki se sestavljajo iz katoliških mladeničev, ki se bavijo s športom. Prvo med vsemi je rimsko društvo „Giovane Roma“. Za znak ima grb rimskega mesta z inicijali S. P. A. R. in napis: **Convegno sportivo società cattoliche italiane.** (Sportna skupina laških katoliških društev) Med znamenitejšimi telovadnimi društvi je še S. Ambrosius iz Milana, S. Marco iz Benetk, Immacolata iz Genove, Iuventus, tudi iz Benetk, Aquila Sport, tudi iz Genove. Fortitudo iz Briosca, Enotria iz Rima; celo iz Dubrovnik je več mladeničev, ki pripadajo telovadnemu društvu Giovane Roma.

Ruski car razglasil mir.

V četrtek so objavili carjev manifest, ki naznanja mir med Rusijo in Japonsko. Car piše v njem: Bog je pripustil, da je naša domovina pretrpela težke izkušnje in usodne udarce v krvavi vojski. Naše slavne čete so pokazale v tem boju s hrabrim in mogočnim sovražnikom mnogo dokazov hrabrosti in srčnosti. Zdaj je vojska končana. Vzhod naše države se bo na nove razvijal v miru, v dobrih odnosjih z Japonci, ki so postali naši prijatelji.

Novi kralj.

V četrtek se je vršil v Kodanju ministrski svet, ki je trajal tri ure. Posvetovali so se o dopisu norveške vlade glede po-

nudbe norveškega prestola danskemu princu Katolu. Posvetovanja so bila sicer strogo zaupna, a sklenjena stvar je, da postane danški princ Karol norveški kralj

Novi roparski napad v Maroku.

„Petit Parisien“ poroča, da so napadli maroški roparji med potjo iz Tangerja v Fec pri Elksaru nemške in francoske kurirje ter jih popolnoma ropali.

Druga mirovna konferenca v Haagu.

„Pol. Korr.“ poroča, da je naznanila avstrijska vlada Rusiji, da se udeleži druge mirovne konference v Haagu

Dnevne novice.

Shodi za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico se prirede jutri od slov. kršč. soc. strani v Ljubljani, Radečah, Skotji Loki, Vrhniki, na Preski, v Kropi, Kamni gorici, v Mojstrani, v Zagorju, v Litiji, Devici Mariji v Polju, in Tržiču, torej dvanajst shodov. — Socialni demokratje prirede jutri slične shode na Glincah in v Idriji.

Le začnite pri sebi! „Sl. Nar.“ sineči zopet pobija zahtevo po splošni in enaki volilni pravici in rabi to pot kaj neroden in smešen razlog. Očita namreč katnarodni stranki in soc. demokratom, da se njihju vodstvo ne voli po splošni in enaki volilni pravici, torej nista ti dve stranki opravičeni zahtevati za parlament tako volilno pravico. Začnite pri sebi! nam kliče. Kar se tiče soc. demokratov, naj se ti pred tem očitanjem sami branijo. A glede slovenske liberalne in narodno-napredne stranke se kaže zopet kot najslabše informirani list. Popolnoma neresnično je namreč, kar piše: „Klerikalci imajo vodstvo, ki ga izvoli občni zbor katol. polit. društva.“ To ni res, ker katol. polit. društvo nima pri vodstvu prav nič opraviti. Vodstvo katol.-narodne stranke je izvoljeno od za upnikov cele dežele za tri leta; člani vodstva pa so na stoterih in stoterih shodih že govorili, tako da je do zadnje gorske kočee znan vsakteremu boj, ki ga bijemo; in ni kraja naše domovine, iz katerega ne bi bilo sedanje vodstvo katol.-narodne stranke dobilo opetovano zaupnic na velikih zborovanjih. Nasproti je pa pri liberalcih. Ti se niti ne upajo sklicati kakega zaupnega shoda, ker se boje, da ne bi tudi tisti maloštevilni somišljeniki, ki so jim še ostali, izgnali z bičem izmed sebe vodstvo svojih Tavčarjev in Malovrhov. Saj so se celo akcionarji „Naredne tiskarne“ na zadnjem občnem zboru do dobrega sprli, ker jih je mnogo priznalo, da ti možje, ki so si usurpirali uredništvo „Naroda“ in s tem vodstvo liberalne stranke, tirajo stranko v pegubo in je bode v kratkem času ruinirali. Le začnite torej pri sebi! Naredimo ljudsko glasovanje, ki naj izvoli vodstvo vsega slovenskega naroda po splošni in enaki volilni pravici! Mi smo takoj za to. A tisti, ki bo zopet pod klop zlezal, bo „Slov. Narod“, ki se je upiral tudi slovenski ljudski stranki. — Danes nam pa ni treba več prirejati enket zaradi slovenske ljudske stranke, kajti danes se je katolišk narodna stranka že razširila iz prvotne stranke v ves slovenski narod obsegajoč politični organizem. Ljudsko stranko torej že imamo, in več kot stranke: imamo z druženo ljudstvo, ki glasno zahteva, da se mu dajo politične pravice enakopravnih državljanov!

Iz sokola — grlica. Po porazu na ustanovnem zborovanju Sokolske zveze je dr. Tavčar s svojo telesno stražo rabil leka za hudo skelečo rano. Ker se je večina Sokolov odvrnila od njega, je bilo treba pred svetom pokazati, da Sokol Tavčar še ni izgubil vsega perja v nemških hrastovih gozdih. Po tej nezaupnici je bilo nujno treba zaupnice. Zato je dr. Tavčar odstopil kot starosta ljubljanskega Sokola, zanašajoč se, da dobi od svojih ljubljanskih najožjih pri stašev, ki so ga že tolikokrat dvignili na ščit, prav zvenečo in sijajno zaupnico. On

si sploh ni mogel misliti, da se bo upal v Ljubljani kdo zamrmrati proti njemu, dokler ima oblast da ga takoj izroči Malovrhu za justifikacijo v „Narodu“. Pa zgodilo se je drugače. Sokol je pokazal dr. Tavčarju zobe (da se tako izrazimo). V velike svoje grozo je čul dr. Tavčar, da tudi ljubljanski Sokoli ne marajo več njega na čelu. Bilo bi tudi poniževalno za ljublj. Sokola, če bi za drugimi odpadke pobiral. V Tavčarjevi telesni straži je zavladala velika žalost. Prešle dni so trkali po Ljubljani vsi zbegani od moža do moža in za bežjo voljo presili, naj ne naredo te sramote liberalni stranki, da bi dr. Tavčarja postavili pred vrata kakor gosta, ki je policijske uro zamudil. Pa ves trud je bil zaman: Večina ljubljanskega Sokola je bila proti temu, da bi ji še starostoval dr. Ivan Tavčar. Peraz je bil torej neizogiben. S prošnjami in rotenjem so slednjič nekateri sklenili kompromis: Sokoli izvolijo dr. Tavčarja za starosto pod pogojem, da takoj odstopi. Tako bi se na zunaj poraz maskiral iz politično-strankarskih ezirov, Sokol bi se pa osvebodil moža, ki je s svojo politikto zatiral v njem slovansko mišljenje in delovanje. Tako se je tudi zgodilo — in od sinoči dalje dr. Tavčar ni več ostrokljuni ljuto-krempljasti Sokol — ampak tožeča in plašna grlica. Televadci pa tudi pod nobenimi pogoji niso hoteli glasovati za dr. Tavčarja in tako je dr. Tavčar od navzečih „Sokolov“ imel komaj 20 glasov večine. Potem je pa šel. Za starosto ljubljanskega Sokola pa je bil izvoljen dr. Murnik, izvoljen pa je zopet tudi ostali odbor. Morda kaj zanimivosti s tega občnega zbora še priob- občimo.

O nasledniku nadškofa Jordana fantazirajo listi neprenehoma Graška „Tagespost“ si da po svojem tržaškem dopisniku poročati, da mislijo v „oficielnih krogih“ v prvi vrsti na dr. Flappa v Poreču, za njim na dr. Naglana v Trstu. Naslednik bi postal potem v dotični škofiji Slovenec kanonik dr. Sedej v Gorici. „Tagespost“ se kar joka, ko pomisli, da bi utegnil Slovenec postati škof v Poreču ali Trstu. „Nared“, ki pravi, da se on poteguje za slovenskega nadškofa v Gorici, bi pa najbrže kar zbesnel, ko bi postal nadškof goriški Slovenec — dr. Mahnič! Mi smo poizvedeli, da še ni nič določenega in da se tudi izmed gospodov, ki jih kandidirajo razni listi, nobeden ne „lasa“ za goriško nadškofijo, kakor je vedel „Narod“ povedati.

Dr. Ferjančič ima danes ob pol 9. zvečer v Kamniku shod ter pričakuje, da bode njegovi volivci odebrili zveze z Nemci, ki mu je v parlamentu vzela tudi pogum, da bi nastopil za volivno pravico, ki bi dala moč Slovanom.

Lopovstvo. Goriška „Soča“, ki živi same od hujskanja, z največjo nersramnostjo pita svoje bravce. Ni ji dovolj, da se je blamirala s Kehler - Barrettovo pravdo, ki jo je priobčevala z naslovom „Žrtev jezuitov“, zdaj priobčuje pamflet grofa Hoensbroeche „Inkvizicija“. Grof Hoensbroech je literaren pustolovec, ki se mu je že sodnijsko dokazalo, da so njegovi pamfleti proti katoliški cerkvi polni izmišljenih obrekovanj. Daleč so padli ljudje, ki take smeti prelagajo na slovenski jezik, namestu da bi podajali čitateljem za njihovo naročnino, za katero se gre Gabrščku v prvi vrsti, tudi kaj poštenega berila.

Vzgoja in „Narod“. „Slov. Narod“ je priobčil v četrtek uvodni članek zoper škofove zavode v Št. Vidu. To je že 999. članek, če smo prav šteli. proti zavodom, ki bo ravno toliko pripomogel liberalni stranki, kakor njegovi predniki. Kaj vse ve „Narod“ povedati! Da bodo dijaki, ki izidejo iz teh zavodov neumni, „okorni kakor lipovi bogovi“, razuzdani, udani brezmejnemu vživanju — vse to že vidi žane z Iblane v proroškem duhu. A če bi bile vse to res, kdo bi se moral bolj veseliti tega, kakor „Slov. Narod“! On preglasa že naprej te mladeniče za strastne „klerikalce“ in janičarje. Moral bi se torej veseliti, da bodo liberalci bodočih rodov

mel tako slabotne nasprotnike. A ravno v groznem psovanju „Narodovem“ se vidi, da se on dobro zaveda, da piše podlo neresnico. Ker smo ravno pri vzgoji, pa podajmo vzgled liberalne vzgoje, ki je pred kratkim našel svoj zaključek pred sodiščem. Znano je še, kako je v zvezde koval svoj čas „Narod“ učitelja Pleskoviča v Šmartnem pri Litiji, ki si je s svojo vredno tovarišico učiteljico Demšarjevo pridobil žalestno zaslug, da je razbil javen ljudski shod, iz česar so sledile ljudem potem razne pravde in stroški. S popolnim imenom se je ta Pleskovič podpisoval v „Narodu“ pod članke, ter se obnašal že kot voditelj „intelligence“. Ta Pleskovič je pa v svoji liberalni gloriji, svest si zaslombe pri liberalnih bogovih, zašel tudi na bogoslovsko polje. — Otroci so pričeli praviti, da jih je ta liberalna korifeja v šoli učil, da „ni Boga, če je, je pa majhen kot psiček ali mačka“ Seveda niso mogli starši k temu molčati; junaški Rudolf Pleskovič, ki je iz „Slov. Naroda“ dobil prepričanje, da si sme liberelec vse dovoliti, je pa hitro tožil člana krajnega šolskega sveta posestnika Antona Zamana zaradi „razžaljenja časti“. Ko je nadučitelj v šoli izpraševal otroke v navzočnosti Pleskovičevi, se reve niso upali povedati resnice. Pred sodiščem se pa Pleskovič otroci v obraz povedali, da je res tako učil v šoli. Ta učitelj je „Narodu“ zgled vzgojitelja! Taki ljudje igrajo prvo vlogo v liberalni stranki! To je tista vzgoja, ki jo hočejo liberalci vpeljati v ljudski šoli! Zato se pa ni čuditi, če glasilo „intelligence“ à la Pleskovič zadržuje čez škofove zavode!

— Z Vrhnike. Zdi se, da deželni šolski svet ne pozna razmer na deželi. Kako čuden je bil tisti odlok o šolski mladini in časopisju. Naravnost zanika vse slovenske šole, da ji šolski svet pošilja samo nemške dopise. Koliko časa bo še to trajalo? Pri nas na Vrhniki tudi deli ukaze, brez ozira na stariše, otroke in učiteljstvo. Le poglejmo! Prvi ukaz: Letos morajo obiskovati redno vsakdanjo šolo vsi otroci, ki so izpolnili šest let. „Ce to obvelja,“ rekel je neki oče, „mi bodo pozimi zmrznil vsi otroci. V deževnem vremenu moram otrokom nesti dežnik, ker je otrok preslab.“ Ali gospoda deželnega šolskega sveta ve, da ima v slovenski občini vrhniški veliko otrok do šole nad uro hoda. Kam bodo hodili šestletni otroci po tako dolgi poti? Seveda je vsled ukaza deželnega šolskega sveta šola z otroci prenapolnjena. Sporočili smo, da 160 do 170 otrok se ne more poučevati nankrat. In nato smo dobili drug ukaz: Otroci naj se razdele v dva oddelka, poduk bedi poldnevni, polovica otrok naj hodi dopoldne in drugi oddelk popoldne. In res, storili smo tako in v tem redu podučujemo že teden dni. Poslali smo urne črteže v pregled in potrdilo. In glej, dobili smo tretji odlok: Pri poldnevem poduku izgube otroci nekaj ur. Te se morajo nadomestiti. Zato imajo biti pri šestletnih otrocih v prvem razredu dopoldne tri ure in popoldne dve in pol. Oba oddelka otrok se morata vrstiti. Ta teden hodi dopoldne prvi, drugi teden hodi pa drugi oddelk. Sklepati moramo, da dotični gospodje ne poznajo prav nič zmožnosti šestletnega otroka. V dveh urah je otrok že duševno neraben. Kaj šele v treh zaporedoma! Kdo bo pa šestletne otroke navadil na to vedno menjavanje. Ta teden dopoldne in drugi teden popoldne. Posledica bo vedni nered, pri katerem trpi otrok in učitelj! Kakšna muka za učitelja, z otrocički se ubijati cele tri ure zdržema. To se pravi mučiti, jemati do šole veselje! Splošna želja je ta: Gospoda naj počaka s šestletnimi otroci veliko časa, da se v stranskih vaseh ustanove samostojne šole. Ta pravična zahteva naj se blagovoli uvaževati, drugače poiščemo pomoči zoper take odloke drugod.

— Divji lovci. Iz višarske okolice se nam poroča: V brzjavki s Trbiža je bilo rečeno, da je zgorela lovška kočica saškega kralja, kateri se ravno te dni tukaj muči. — Dotična kočica je stala na sedlu „Prašnik“ v bližini „Krnice“, kjer bode stala bodoča kočica slov. pl. dr. Ziljske družnice. Koča saškega kralja je bila letos zgrajena, imela je lepo sobo s štirimi žimnatimi posteljami in s štedilnikom, oskrbljena s potrebnimi stvarmi za prenočevanje. Sam kralj bi te dni v njej prenočeval in od tam hodil na lov na divjačino, a hudobna roka se je maščevala in jo zažgala tri dni prej, ko je prišel kralj na Trbiž. Sumi se, da so kočico zažgali „laški divji lovci“, katerih je dovolj na avstrijski laški meji. Laški divji lovci so postali tako predrzni, da hodijo s svojimi psi na lov v Zajezero, v Krnico in

celo v okolico višarskega gorovja. Radi tega je bilo lansko leto nastavljenih več lovcev od saškega kralja, da nadzorujejo njegov lov, da ne puste laškimi divjimi lovci streljati divjačine, pa vse to le malo pomaga. Kadar je naš lovec čez noč doma ali kje drugod, tedaj že vedo Divji lovci, da so prosti in gredo na lov. Če je naš lovec čez noč na „Prašniku“ bil ali v Zajezero, tedaj ni Lahov čez mejo. Divji lovci imajo morda domače ljudi iz Ovčje vasi podkupljene, da jim dajejo naznanila, kadar je lovec doma ali na straži. Kakor že omenjeno pridejo laški divji lovci s psi na lov in sicer v velikem številu, posebno sedaj na jesen velikokrat gromi po Zajezero. — Spomlad sta se srečala naš lovec saškega kralja, gospod Pregl in laški lovec. Naš hrabri lovec ga je svaril, naj stoji, pa vse zaman. Lah jo je kuril naprej čez skalovje, in naš lovec je ustrelil za njim, da ga ostrasi, divji lovec se je zvrnil v prepad. Že od tedaj je postalo drugo življenje med lovci. Letos je ustrelil g. Pregl dva psa laških lovcev, kar je še bolj razburilo laške lovece, ki so zapretili g. Pregla, da se bodo maščevali. Zato so zažgali kraljevo kočico, v kateri je prebival lovec, misleč, da je gospod Pregl notri. Zunanja vrata so z železno verigo zvezali, da ne bi mogel ven in moral živ zgoreti, a varali so se. Ravno tisti večer je šel lovec v Ovčjo vas, ker je dobil ukaz, da mora na Trbiž radi prišlega kralja. Torej sreča v nesreči, da ni bil tisto noč v koči kjer bi moral živ zgoreti. Vrednosti v koči je bilo za 400 kron, sam g. Pregl ima škode nad 100 K. Sedaj se mnogo govori o laških divjih lovcih. Mogoče, da se bo pritožil saški kralj pri laški vladi radi tega čina. Želeti bi bilo, da bi se tudi od avstrijske strani kaj storilo, da se ti predrzni laški lovci za vselej prepode od meje. Čez mejo pa hodijo na avstrijsko stran tudi laške vojaške patrolje, katere so tako predrzne, da se upajo celo skozi Ovčjo vas proti Naborjetu in da so, kakor se je lansko leto govorilo, čez noč ostale v bližini Naborjeta in zjutraj zgodaj jo odkurili čez mejo nazaj. To sicer vojaška oblast taji; pa bila je najbrže resnica. Tudi Ovčja vas le bolj simpatizuje z laškimi ogleduhi in z divjimi lovci, nego z domačimi. Govorilo se je, da jim predajajo sladkor in kavo, katero nosijo čez mejo. Naša oblast vse premalo nadzoruje obmejne strani; laškim lastavicom je vse dovoljeno da letajo, koder hočejo, kar našim na drugi strani ni dovoljeno.

— Slovensko omizje v Sarajevu. Društvo si je izvolilo sledeči odbor: Predsednik fr. svetnik Mikolič, podpredsednik gimn. ravnatelj Bedjanič, tajnik asistent Steynar, blaginjak obrtnik Havelka, arhivar Mikuž, odborniki: rač. svetnik Premrl, zav. uradnik Jenič, oficijal Peterlin in kamnosek Dolžan Društvo je naročeno na 13 slovenskih listov. Članov ima sedaj štiriinpedeset.

— Tatova preoblečena v redarja. Ko gospoda Giona v Trstu ni bilo doma, prišla sta na njegov dom dva redarja ter gospodinja izjavila, da morata izvršiti hišno preiskavo. Ko sta odšla, so pegešli več stvari. Na policiji je potem g. Giona izvedel, da je imel na obiskih dva tatova, preoblečena v redarja.

— Vinski semenj v Krškem. ki bo, kakor smo že poročali prihodnji četrtek, dne 26 t. m., obeta biti prav dobro obiskan V sredo zvečer bo v hotelu gosp. Gregoriča koncert. Prihodnji semenj bo v drugi polovici novembra ali v prvi polovici decembra.

— Skala se je vdrla. Jožef Slejko, 39 let, iz Žapuž je šel z Alojzijem Furlanom dne 18. t. m. okoli 8 ure v kamnolom nad Zupužem. Pri delu se je pa nad njima nenadoma neka skala odtrgala in zadela ob Slejkota ter ga tako opasno ranila, da je tekem dveh ur umrl.

— Cerkveni tat. Cerkvenika žena Neža Jelar je zasačila 68 let starega Jurija Kotnika, agenta iz Kojnic na Štajerskem doma, brez stalnega bivališča, v tem hipu, ko je v podružnici na Visokem z limanico izpraznil tri nabiralnike. Izročen je sodišču.

— Nesreča v Rajblju. V rudniku v Rajblju je bil vsled eksplozije raztrgan 23 let stari rudar Kravanja, rodom Primorec Bil je takoj mrtev.

— Marijina družba deklet v Kropi. vabi k predstavi, katero priredi prihodnjo nedeljo, t. j. 29. oktobra, v dvorani gospe Klinars s sledečim sporedom: Prolog (smešen prizor), Kosačarica, igrokaz v štirih dejanjih. Prvič na slovenskem odru. Pevski zbor poje pred prvim dejanjem: „Oj z Bogom ti planinski svet!“ (Jak. Aljaž). Med tretjim in četrtnim dejanjem „Sirota“ (Ant. Hajdrih). — Cene prostorov: Prva vrsta sedežev 60 h; druga vrsta sedežev 40 h; stojišča 20 h; stojišča za otroke 10 h. — Za-

četek točno ob 4. uri. — Ker bode zabava res krasna, želi mnogobrojne udeležbe

o d b o r.
— Na Sv. Višarjih bode jutri ob 7. uri sveta maša, pri kateri bode navzoč saški kralj s svojim spremstvom. Prenodeval bode v cerkveni gostilni, odkoder pojde na lov na srnjake

— Klub slovenskih tehnikov v Pragi. Izvoljeni so bili: Predsednik strojnik Ciril Jekovec, podpredsednik Ivan Rus, tajnik zemljedeljski tehnik Srečko Celestina, blaginjak zemljedeljski tehnik Ivan Bydlo, preglednika stavbenik France Jenčič, graditelj Ivan Presel I red. obč. zbor je danes, v soboto, 21. t. m. ob 8. uri zvečer v Hlavovi kavarni na Kraljevih Vinohradih.

— Ogenj v dimniku g. Luzarja v Novem mestu je v sredo pop. nastal vsled vžganih saj. Ogenj so hitro pogasili. Za sluga je v prvi vrsti g. Adolfa Gustina ml.

— Skupščina proti reški resoluciji hrvaška vlada prepoveduje. Prepovedala je shod v Mariji Gorici, ki je bil naznanjen za jutri. To pač kaže, da je celokupno mažaronstvo zaljubljeno v reško resolucijo.

— Kmetška posojilnica na Vrhniki, ki ima svojo pisarno v občinski hiši, je že lansko leto dozidala svojo hišo in se še sedaj ni preselila v njo, češ, da ne bi škodovala g. županu kot večkratnemu akcionarju te posojilnice, ker bi se potem morala na pritisk nekaterih občinskih zastopnikov takoj v te prostore preseliti sedaj v umazani županovi kajži se nahajajoča za duhla občinska pisarna, od katere dobiva lepe najemnine. G. župan se je pri neki obč. seji zagovarjal, da v hiši kjer je sedanja ne more biti tudi občinska pisarna. Ne vemo, iz katerega žepa je potegnil ta zagonetni zakon, ki to zabranjuje, kdor zna, — pa zna.

— Pošiljatve avstrijskih izseljencev. Promet s pošiljatvi nakaznicami, ki se pošiljajo z denarjem iz združenih držav ameriških v Avstrijo, se je v zadnjem času zelo povečal. Leta 1900. je bilo odposlano iz Amerike v Avstrijo 5.500.000 kron; leta 1904. se je povečal ta denarni promet na 15.800.000 K in prvo polovico l. 1905. je znašal že 8.800.000 K. To vse pa so prihranki izseljencev, a nikakor ni to ves denar, ki so ga ti poslali v svoje domovino. Velik del denarja se oddaja po bankah, od katerih se pečajo nekatere samo s tem. — Večkrat pa posredujejo pri tem prometu agentje, ki imajo tudi pri tem svoje dobičke. Da bi se to preprečilo, se je sporazumela avstrijska pošta z „American Express Company“, ki pošilja po svojih filijalkah od izseljencev prejeti denar na „urad za nakazovanje denarja“ na Dunaj, in ta urad bo potem dalje pošiljal denar. Tudi ta promet je že zelo narastel. V prvem letu svojega obstanka (1904) je bilo 2.126.000 K nakazane denarja, za prvo polovico l. 1905. pa 1.940.000 kron. — Podobno je uravnano za Kanado.

— Kdo bode župan v Medvodah? Iz Medvod se nam piše: Pri nas je na dnevnem redu vprašanje, kdo bode prihodnji župan. „Tagespošta“ govori, da gotovo zasede županski stolec veleposestnik Franc Jarc. „Tagespošta“ pa povemo na uho, da nam Franc Jarc županil ne bo. Ne segajte v žrjavico, da si ne opečete prstov. Taka daleč pa še nismo, da bi nam v občini ukazovali „Narodovi“ pristaši. Vemo sicer dobro, da je g. Fr. Jarc znana oseba v „Narodovem“ ureadništvu, a ravno to ga ne pripreroča za župana. Naj še pripomnim, da je znani Kolenc, ki se tudi prišteva liberalni gospodi, dobil slevo od tovarne kot gostilničar v Goričanih. Bil je menda preveč prijazen z delavci. Ti trije torej delajo stolček novemu županu. Prepričani pa smo, da jim prebivalstvo ne gre na led.

— Vzoren vinorejec. Poroča se nam: Gospod Eduard Presečkij, veleposestnik vinogradov in trgovec v Samoboru, je imel minoli teden trgatve v svojem vinogradu Rajcu v bližini Vel. Doline. Trgatve so se udeležili gostje iz Kranjske in Hrvaške. Vsi gostje so občudovali lepoto vinograda, ki zasluži ime „Raj“. Vinograd obsega 16 aralov in je letos tako obrodil, da ljudje ne pomnijo tolike rodovitnosti. Pesamezni grozdi so tehtali 4 do 4½ klgr. Gospod Presečkij je prvak in vzor vinogradnikov za celo okolico; bil je tudi odkrivan na razstavi v Krškem. Dal Bog srečo njegovemu delu, ker on jo zasluži kot prijatelj in dobrotnik siromašnega naroda.

— O koroških Slovencih piše „Information“: Tretjino Koroške naseljujejo Slovenci in zato bi morali imeti 3 ali vsaj dva svoja poslanca. Volilni okraji se pa tako umetno prirejani, da je same v okraju Celovec-Velikovec, mogoče upanje na slovenski mandat. Pri predzadnjih volitvah so dobili še ta mandat Nemci in sicer je zmagal nemški nacionalcec Tscharre s toliko večino (141 proti 82 volilnim glasovom), da se je zdel okraj za vedno izgubljen. Medtem

pa je sklenil deželni zbor reformo volitev, in Slovenci so upali na boljše razmere s pomočjo direktnega in tajnega volilnega reda. To upanje se je pri zadnji volitvi dobro obneslo. — Pri silni udeležbi (nad 80%) so Nemci le z velikim naporom obdržali svoj mandat; 2253 nemških glasov je bilo proti 2169 slovenskim. V nemških delih okraja je glasovalo do 200 krščanskih socialistov za Slovenca Grafenauerja, dočim je glasovalo za Nemca Seifrizza gotovo tisoč Slovencev. V zadnjih letih je postalo slovensko nacionalno gibanje na Koroškem nekoliko živahnije; če pojde tako dalje, potem je popolnoma gotovo, da bo prišel omenjeni mandat pri prihodnjih splošnih volitvah v slovenske roke. Upanje je tako trdno, da ni med Slovenci zaradi sedanjih volitev nobene pobitosti, temveč vesela nada na bodočnost. Izkazali posameznih rezultatov so dali Slovincem potrebna navodila, kje je treba večje in manjše agitacije. — Če se bodo ta navodila vestno spolnila, potem je gotovo, da bodo imeli prihodnje leto tudi koroški Slovenci v parlamentu svojega poslanca.

— Zlato poroko bodeta obhajala v četrtek, dne 26. oktobra, ob pol 8. uri v novomeški kapiteljski cerkvi Andrej Hladnik in njegova žena Marijana roj. Sever.

— Razpisani sta dve profesorski mesti na bogoslovnem učilišču v Gorici in sicer za sv. pismo starega in novega zakona. Prosvirci morajo svoje prošnje za konkurzni izpit vložiti pri knezo nadškofijskem ordinariatu v Gorici vsaj do 4. debembra. Konkurzni izpit bo 5. in 6. decembra.

— Za povečanje prometa na novih alpskih železnicah. V ta namen je dalo železniško ministrstvo tiskati posebne brošure, v katerih se nahajajo natančni opisi in lepe ilustracije znamenitih krajev, po katerih teče železnica. Te brošure se bodo tiskale v raznih jezikih.

— Sestanek visokošolcev v Zagrebu. Pred kratkem bi se bil moral vršiti zaupni sestanek dijakov v Zagrebu. Dazdaj so se vršili taki sestanki brez vsake policijske kontrole, zdaj pa je bilo drugače. Komaj se je pričelo razpravljati o popolnoma dijaških razmerah, je vstopil g. Belošević z redarstvenim poverjenikom in izjavil, da mora ta ostati navzoč na tem zaupnem sestanku. Temu so protestirali dijaki, češ da je ta zaupen sestanek popolnoma v mejah zakonov in ni treba, da bi bila navzoča policija. In potem se je pričel zabavni del sestanka in nazdravljalo se je bodoči svobodni Hrvaške. Policijski poverjenik je smatral te za političke govore in izjavil, da se naj sestanek zaključi, dijaki pa razidejo. Temu se je protestiral in povdarjalo, da je to zabava in da ne brani policija pijanih, ampak samo trezne sestanke. Nato so se zabavali dalje, krčmarju pa je zabranil policijski poverjenik točiti vino. Dijaki so naročili vode, ki je povsod dovoljena pijača, in so se zabavali in peli dalje. Potem so se pričeli polagoma razhajati. Ta čas je bilo zunaj že pripravljenih 15 policajev, ki naj bi razdrli ta shod.

— Za laško univerzo v Trstu hočejo po celi Italiji nabirati prostovoljnih donoskov.

— Permanentni drž. obrtni odsek bo takoj po zaključanju dež. zborov pričel zborovati in bo izvršil drugo branje obrtne predloge.

— Goriško učiteljstvo se pripravlja na boj. V zadnjem zasedanju goriškega deželnega zbora je bil sprejet zakon o regulaciji učiteljskih plač na Goriškem. Vlada ni zakona predložila v sankcijo, zatorej ostane goriško učiteljstvo v starem, žalestnem položaju. Goriško učiteljstvo se bje pripravila na odločne korake.

Književnost in umetnost.

* Prešernov spomenik. Naših zapiskov št. 10. in 11. Vredil dr. Ivan Prijatelj. Ko smo mi povedali nekaj svobodne, odkritosrčne kritike o Prešernovem spomeniku, so nas strašno napadli kot brezdomovince, izdajavce itd. ter so nam celo očitali, da hočemo uničiti eksistenco kiparju g. Zajcu. Dolgo napovedovana Prešernova številka „Naših Zapiskov“ bo pa tiste ljudi, ki so bili nervozni od „Slovenca“, spravila popolnoma iz uma. Kajti kar tu čitamo, je neusmiljena satira ne le na spomenik, ampak na vso družbo, iz katere je izšel ta spomenik. Najprej Cankar (Se en simbol) z žgocim sarkazmom smeši umetnika in takozvane narodne voditelje, ki so mogočni po besedi, a pritikavci po duhu. Oton Zupančič (Vis-à-vis) kritikuje prostor spomenika bistveno tako, kakor „Slovenec“. Dr. Ivan Prijatelj priobčuje vrsto intervjuov o spomeniku z raznimi umetniki. Najinteresnejša je pač izjava arhitekta g. Jožeta Plečnika, ki ne govori sicer o spomeniku, pač pa razvija zamisli misli o umetniškem licu, ki bi ga lahko imela Ljubljana. Sklep dr. Prijateljev iz vseh intervjuov je ta: „Novi Prešernov spomenik je z umetniškega sta-

lišča slab... Ako bi se bilo delo umetniško nadzorovalo in presojalo v glini, bi ne ležali najmanj trije tisoči goldinarjev v Kruppevi livarni razbiti." Josip Regala razvija jako dobre nazore o monumentalnosti spomenkov sploh, v sodbi o Prešernovem spomeniku pove bistveno tudi to, kar smo z estetskega stališča povdajali mi. Sledi predavanje o Prešernu dr. Prijatelja, o k čem je „Slovenec“ že obširneje govoril. Et bin Kristanov spis „Krstu pri Savici“ je pa banalen in kaže le, da se je Kristan skrbno varoval Prešerna razumeti. O „Krstu“ pravi ta čudni kritik, da je „zavožena stvar“, da je neumetniški, da je „krparija“ itd. Sploh ta spis kazi vso izdajo, ker ne kaže niti trohe estetskega umevanja. Tudi to, kar Albin Prepeluh govori o „ljudskem pesniku“, je govoričenje mladeniča, ki je ravnokar prebral nekaj Ibsena in po teh par idejah, ki jih je tam dobil, hoče vse sediti. — Splošno moramo reči, da je v zbirki marsikatero dobro jedro. G kiparja Zajca prijemljejo prebudo; tu stopa preveč na dan osebno nasprotstvo, kar ni lepo. Da se pa naše abderitske razmere po zasluženju ožigosajo, je zdrave in utegne imeti dobre posledice.

Po svetu.

Milijonarjeva hči — nevesta glavarja Indijancev. Indijanci iz Santa Clara so priredili v Ameriki v Denveru predstavo, kjer so kazali umetnost svojega jahanja. Med gledalci je bila milijonarjeva hči Mirsbera Marija Arnold, ki se je tako potopila in zamislila v indijansko jahanje, da ni opazila, kako je zašla med jahalce. Bila je v smrtni nevarnosti, da je ne pobijejo konjska kopita, a pristo pil je glavar Indijancev in jo rešil. Kakor je to tako navada in je lepo in romantično, se je milijonarka v rešitelja zagledala in zdaj ga bo poročila. Oče njen je izjavil, da jo v tem slučaju izdedini ali hrast se omaje in hrib zvestobe se niena ne gane.

Sežiganje vdov. Sicer je zabra njeno od angleške oblasti vdovam v Indiji, da bi se po tamošnjem običaju sežigale, vendar se to še davno dogaja. Tako se je zgodilo tudi v nedavnem času v Indiji. Sežgala se je na grmadi mlada vdova in zgorela ob enem s truplom svojega moža. Tisti, ki so ji bili pri tem v pomoč, so bili sodnijsko kaznovani.

Mož kot glavni dobitnik. Neki Newyorčan je napravil loterijo, katere glavni dobitnik je on sam. Pod eno izmed številke je zastopan on, in katere dama zadene to številko ali se tej številki vsaj najbolj približa, tista dobi njega za moža. Po inseratih ameriških listov opisuje se kot zelo interesantnega človeka in želi, da srečkajo samo inteligentne mlade in lepe dame. Zaključuje z vprašanjem: Kdo me hoče? In na to vprašanje izkuša odgovoriti policija, ker je prišel inteligentni mnogostanski ženin s svojim ravnanjem z obstoječimi zakoni navskriž.

Muzej narodne higijene so otvorili v Censtohovu. Tri precej velike sobane muzeja so polne različnih higijeničnih predmetov. Tu se nahajajo: model vzornega stanovanja, kopeli, vzorne šole, modeli organov našega telesa, vodnjaki, umivalniki, svetilke, obleke, hišne priprave in pohištvo bolnišnice, razen tega velika množica grafičnih in drugih nazoril za negovanje higijene.

Muhe milijonarjev. V Ameriki je umrl neki milijonar, ki je bil do smrti vse zapravljen. Pisal se je Hawkins in neko puščavo v Kaliforniji je izpremenil v kratkem času v najlepši kraj. Tiseče je izdal za kipe, ki so stali pod drevjem. Po noči nekeč je uprizoril dirkanje. Okrog polnoči je ukazal prižgati 7000 sveč in veliko godbo je najel, da je svirala dirkačem. Ni čuda, da mu je nekaj dni pred smrtjo pošel denar.

Kaznjenec zaprl sodnika. V Tešinu je bil zaslišan Wendelin Hecke radi tatvine. Ko bi bil moral podpisati protokol, je ubežal, zaklenil vrata za sabo in sodnik je moral dolgo čakati, da so ga odklenili. Tat je ušel.

Največje smodke. Iz Havane so pripeljali v London največje cigare. Dolge so 16 in pol palca, v premiru pa imajo šest palcev Vsaka tehta četrta funta. Te smodke se drage!

Japonska idila. Alice Roosevelt je kupila japonski cesarici zelo lep šivalni stroj, zato ker so jo Japonci tako lepo sprejeli. Zdjaj pa japonska cesarica šiva, mikado pa sedi pri njej in ji čita svoje pesmi.

Sultanov harem. Sultana stane harem tetnih 75 mil. frankov. Vsako leto zapusti harem 100 žensk, ki se može in ude za doto 140000 frankov. Zato se vsi uradniki zelo trudijo, da spravijo svoje hčere v harem Vsaka ima v haremu 10 slug, kočijo in konje, pa včasih tudi vpliv na sultana.

Kongres ljudi, ki so bili včasih v prisilni delavnici. Ta kongres se je vršil pri sekretarju „Lige za varstvo osebne prostosti“ Del houmeau zbrali so se tu nekdanji kaznjenci, ki so svojo kazen deloma ali popolnoma prestali in ki so bili

vti žrtev justičnih pomot. Oglasili so se štirje. Prvi je bil reštavrater in je povedal, da je samo to zagrešil, da je bil včasih „divji lovec“ A osumničen je bil, da je umoril neko žensko. No, to seveda ni bilo res! Drugi je bil obsojen tudi zaradi umora in tretji tudi Kazni sta presedela, a nedolžna sta neki oba.

Kmet — učitelj. V Trnovici v Dalmaciji nimajo šole. Tamošnji kmet Mato Drvenica pomaga svojim soobčanom, kolikor more. Ko pride zvečer s polja, zbere otroke okoli sebe in jih uči pisati in čitati. Tako je naučil brati in pisati že 60 oseb Vsako leto ima 25—35 otrok v svoji „šoli“.

Sele danes objavlja Prva kranjska tovarna testenin Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, da so njeni izdelki povsod za vdobiti akoravno že skoraj pol leta deluje. Tvrdba se opravičuje, da so trgovci, ki so po raznih potih zvedeli o pričetku, prve mesece kar sproti testenine pobirali, vsled česar ji ni bilo mogoče ostalih edjemalcev o pričetku delovanja obvestiti. Testenine postale so v vseh gospodinjstvih zelo priljubljene. Ni je gospodinje, ki bi jih poznała, da jih ne bi uporabljala.

Ohranitev starih nagrobnih spomenikov. V seji umetniškega sveta c. kr. ministrstva za bogočastje in uk, ki se je vršila dne 20. maja t. l., omenjale so se žalostne razmere na starih pokopališčih in se je naglašalo, da bi bilo posebne koristi, skrbeti za to, da se ohrani stara pokopališča in osobito na njih nahajajoči se stari nagrobni spomeniki. Tej izpodbudi umetniškega sveta pritrjuje c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk, uvažujoč, da pomeni odstranitev ali zanemarjanje starih, pogostoma umetniško ali umetniško-obrtno zamivih nagrobnih spomenikov z ene strani nenadomestljivo izgubo demačih umetnin, z druge strani pogostoma tudi pomanjkanje spoštovanja do grobišč ljudi, ki so bili domovini v enem ali drugem oziru v slavo in korist. Vsled odleka c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 6. septembra 1905, leta, šte. 34081, se župnijski uradi vabijo, da delujejo na to, da se stara pokopališča in na njih nahajajoči se stari nagrobni spomeniki kolikor le mogoče ohranijo. Ako bi pa bilo neobhodno potrebno, da se odstrani stara pokopališča ali stari nagrobni spomeniki, tedaj se naj to naznani politični oblasti.

Ljubljanske novice.

Ij Za splošno in enako volilno pravico. Jutri točno ob pol 10 uri dopoldne je v veliki dvorani „Mestnega Doma“ shod z dnevnim redom: „Kranjski deželni zbor in volilna pravica“. Vse prijatelje pravic slovenskega ljudstva vabimo na shod! — V torek v predvečer deželnega zbora ob pol 7. uri zvečer je shod ljubljanskega delavstva v areni „Narod. Doma“. Nato izpredvod pomestu z ljubljanskega društveno godbo in bakljado.

Ij Pri dež. predsedniku g. Schwarzu so bile danes deputacije „Mestne hranilnice“, deželni odbor, deputacija c. kr. kmetijske družbe, gremij lekar narjev.

Ij Poročen je bil danes v frančiškanski cerkvi g. Henrik Svoboda, c. kr. realni profesor v Ljubljani, z gđ. Albino Trese, hčerko gosp. arhitekta Treota.

Ij Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v torek, dne 24. oktobra 1905., ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata sejo.

Ij Slavnost blagoslovljenja kipa lurske Matere Božje vrši se jutri z naslednim vspeodom: Ob pol 4. uri popoldne začetek, govor, blagoslovljenje in pete litanije. Vabi se najsrčneje vse sotrudnike in sotrudnice, prijatelje in vse blage dobrotnike.

Ij Slovensko gledališče. V torek zvečer, na predvečer otvoritve kranjskega deželnega zbora, se poje tretjič noviteta, velika ruska opera P. Cajkovskega „Pikovova dama“. — V petek se uprizori noviteta veseligr „Detektiv“. — V nedeljo sta dve predstavi: popoldne opera „Car in tesar“ kot ljudska predstava ob znižanih cenah, zvečer pa drama.

Ij Vlóm — tat prijat. Sinoči okrog pol 10 ure je vlómil v Supanovo trgovino na Dunajski cesti 29 letni delavec Ivan Reharr, rojen v Trstu in pristojen v Trebeljno. Pokradel je 26 K denarja in za 27 K 10 v različnih poštnih znamk in kolekov. Mimo trgovine je prišel gosilničar g. Bevc in opazil, da je v trgovini luč. Ker se mu je to zdelo čudno, je postal in videl, da je skočil nekdo skozi okno v Frančiškanske ulice in zbežal proti hotelu „Union“. Bevc je skočil za njim in je Reharrja s pomočjo prevoznika g. Jožefa Pukelsteina vjel

in ga izročil potem policijskemu nadstražniku Goričanu, ki je Reharrja aretoval. Pri osebni raziskavi so našli pri njem razun pokradenih reči tudi dleto in vitrih, s pomočjo katerega je vlemil v trgovino. V Frančiškanskih ulicah je stal na peči še neke drugi, ki je pa pobegnil in na katerega Reharr pravi, da ga drugače ne pozna, kakor da mu je ime Ernest in da je Italijan. Reharrja, ki je bil že dvanajstkrat kaznovan zaradi različnih deliktov in ima v Trst prepovedan povratek so izročili c. kr. deželnemu sodišču, kjer bode lahko v samotni „celici“ premišljeval o svoji usodi, ki ga je v Ljubljani tako hitro doletela. — G. gustilničarju Bevcu vsa čast, kajti zasluži pohvale!

Ij Koncert ljubljanske društvene godbe se vrši jutri, v nedeljo, zvečer v hotelu „Ilirija“.

Ij Odboru društvene godbe ta le nasvet: V torek zvečer sodeluje godba pri izpredvodu po mestu, to je ob času, ko imamo že čuten mráz in kaže termometer le +3 stopinje R. Moštvo pa še nima plaštev iz Škerjančeve zapuščine. Odboru, zlasti predsedniku g. Pauru svetujemo, naj poskrbi za red.

Ij Pevski zbor „Glasbene Matice“ priredi v letošnji seziji dva zabavna večera z godbo, petjem, šaljivimi prizori in plesom. Prvi zabavni večer bo v soboto, dne 11. novembra t. l., običajni plesni venček na v soboto, dne 3. svečana 1906.

Ij Na ljubljanskem trgu je bilo danes 96 vozov zelja in 35 vozov krompirja. Prodajalo se je poceni.

Ij Tržno nadzorstvo je zaplenilo danes 18 litrov mleka, ki ni imelo dovolj maščobe.

Ij Mestna občina je prodala danes in včeraj 2300 litrov mleka

Ij Novo trgovino z demačimi izdelki in zobotrebi otvoril je na Dunajski cesti gospod Josip Plankar in opozarjamo na tozadevni današnji inserat. To trgovino občinstvu najtopleje priporočamo!

Telefonska in brzajavna poročila.

Gradec, 21. oktobra. V današnji seji deželnega zbora je utemeljeval posl. Resel nujni predlog za uvedbo splošne in enake volilne pravice. Svaril je nemško ljudsko stranko, naj ne bo tako nepredvidna, da bi se ustavljala naraščajočemu ljudskemu gibanju za volilno pravico. Socialni demokratje so na galeriji klicali „Slava!“ splošni in enaki volilni pravici. Izvoljen je bil nato politični odsek 15 članov, v katerega je bil izmed Slovencev izvoljen Kočev var. Resljev predlog je bil izroččen temu odseku. Vošnjak je interpeliral radi pravic nadaljevalne šole v Vojniku, dr. Ploj je pa predložil predloge za podporo po vremenskih nezgodah oškovanjih krajev.

Celje, 21. oktobra 1905. Med tukajšnjimi Slovenci se širi govoreca, da je sedanjí vodja celjskega okrajnega zastopa, višji komisar Lehman samolastno znižal podpore, koje je prejšnja leta dajal okrajni zastop raznim slovenskim dobrodelnim društvom. Na drugi strani je pa sam pozival nemška društva, naj vložje prošnje za povišanje podpor, katere je seveda dovolil. Med celjskimi Slovenci močno vre zaradi tega pristranskega postopanja vladnih organov. Zlasti so Slovenci ogorčeni, ker je Lehmann znižal podporo „Katoškemu podpornemu društvu“, katero vzdržuje edino slovensko dekliško šolo v Celji in okolici. — Lehman je tudi samolastno odpravil od prejšnjega zastopa sklenjeno samoslovensko uradovanje.

Rim, 21. okt. Danes je prišel k sv. očetu naznanit papežev poslanik, da prihodnjo spomlad obiše sv. očeta nemški cesar.

Moskva, 21. oktobra. Shod odvetnikov, katerega je predvčerajšnjim policija razpustila je včeraj zboroval v stanovanju vdove Merson Izjavil je, da se lahko izvrši politična stavkavseh odvetnikov. Sklenil je ustanoviti ligo proti v Rusiji jako številnim obsodbam na smrt ter pozvati k sodelovanju tudi inozemstvo. — Na shod je prišla zopet policija, a udeležniki se niso hoteli prej raziti, da je policija zapustila stanovanje. Zvečer je bil dovršen shod v stanovanju nekega moskvskega odvetnika.

Peterburg, 21. oktobra. Revolucijonarno gibanje se tu silno širi. Vse kaže, da revolucionarna stranka resno hoče z nasilnostmi preprečiti vo-

litve v dumo. Včeraj so bili na raznih delih mesta velikanski ljudski shodi. Policija shodov ni upala motiti, dasi so govorniki govorili ostre revolucijske govore. V tiskarni državnega papirja stavka traja dalje. Delavci hočejo, da jim ravnateljstvo izplača vsote ki so jih vplačali v penzijski zaklad. Delavci sumijo poneverjenje ter zahtevajo drugačno ureditev penzijskega razmerja. Ravnateljstvo je vse te zahteve odklonilo. Stavka v mestnih tovarniških središčih narašča. Izgredniki plenijo zaloge, posebno prodajalnice žganja. Kazaki ne morejo vzdržati reda Včeraj je bilo 8 kazakov ubitih.

Peterburg, 21. okt. Stavka na ruskih železnicah je vedno večja in popolnoma je skoro gotovo, da se razširi na vse ruske proge. V Moskvi in Peterburgu počiva delo na progah. Za prihodnje dni je pričakovati strašnih dogodkov.

Moskva, 21. oktobra. Stavkujoči na kazanski železnici so prisilili na koldvoru, da so morali izpustiti vodo iz vseh kotlov železniških strojev. Podrto je tudi mnogo brzajavnih drogovin tako pretrgana zveza z Moskvjo. Danes v Moskvjo ni pripeljal neben vlak

Moskva, 21. okt. Na železniški progi Jaroslav Arhangel'ski ne dajo vsled prozenj stavkajočih uradniki pri žel. blagajnah nobenih vozniških listkov. Potnikom dajo kaznice železniški izpredvodniki.

Moskva, 21. oktobra. Vse delavstvo v Moskvi, Kazanu in Baku stavka.

Bukarešt, 21. oktobra. Rumunski princezinji Mariji so se splašili konji. Voznik, dvorna dama in princezinja so padli z voza. Voznik je bil na mestu mrtev, a dami nista nevarno poškodovani.

Washington, 21. okt. Car in mikado sta se Rooseveltu brzajavno zahvalila za posredovanje.

London, 21. okt. Vojna ladja „Cesarjevič“ je dobila povelje, da odpotuje iz Cintava v Rusijo. „Askold“ in druge vjete ladje pojdejo v Vladivostok.

Belgrad, 21. okt. Orientni ekspresni vlak s katerim sta se vozili hčerki bolgarskega kneza, je trčil ob tovrni vlak, vsled česar je moral ekspresni vlak ostati v Belgradu.

2161 1—1 Poslano.*)

O konsumnem društvu v Železnikih se še vedno piše po „Narodu“ in „Gorenju“. Zlasti se zaletavajto v bivšega načelnika. Sklenili smo to stvar pametno in poštem ljudem poljsniti. Za lažnivec in obrekljivce se seveda ne menimo. Konsumno društvo v Železnikih je živel sedem let; izprva je šlo zelo dobro. Blizu 4000 K dividende se je izplačalo društvnikom; vrhete so se pa cene blagü tudi po drugih štacunah znatno znižale. Ta dobiček je trajen. Slabeti je jelo le, ker se je društvenikom preveč dalo na upanje; pri njih je imelo društvo do 6000 kron. Sedaj spoznamo natančno, da more konsumno društvo izhajati le proti gotovi kupnini Udje, ki so bili dolžni, so se odstranjali od društva. Ko smo to videli, smo sklenili razdružitev, pri kateri noben društvnik ni bil oškovan za noben vinar. Pozivljamo avno: Kdor more dokazati, da ima še kaj tirjati od društva, se mu dvakratno povrne Edini, ki ima osebne žrtve pri tem, je bivši načelnik, ki je prevzel trgovino od društva. Očitati mu krivice, je grdo in nepošteno, tem grje če očitki izvirajo od ljudi, ki so sami oškodovali društvo in s tem pomagali uničiti silno važno in koristno ustnoavo za naše ljudstvo.

V Železnikih, dne 19. okt. 1905.

Iv. Lotrič, Luka Markelj, Martin Klopčič.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zahvala.

Za vse dokaze ljubeznivega sočutja, ki so nam došli povodom bridkega udara, ki nas je zadel povodom nenadomestne izgube naše iskreno ljubljene, nepozabne hčerke, oziroma sestre

Zofije

izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 20. vinotoka 1905.

Rodbina Tejkal-ova.

Javna zahvala.

Gasilno društvo na Jesenicah je naročilo pri t. rdk. za izdelovanje gasilnega orodja **Smekal** v Zg. rebu premikalno lestvo. Tvrška je izdelala lestvo natančno po naročilu in tako praktično, da se čatu podpisano društvo primorano, tvrdki Smekal javno zahvaliti in jo tudi drugim gasilnim društvom kar najtopleje priporočiti.

Gasilno društvo na Jesenicah (Gorenjsko) dne 18. oktobra 1905.

2138 1-1 **Fr. Krivic** s. r. načelnik.

A-jour šivilje

dobé doma ali izvan hiše trajno delo.

Markus & Müller

2142 3-1 Poljanski nasip 14.

V najem se odda

gostilna

v Ljubljani zraven tobačne tovarne.

Več se izvé na Tržaški cesti 21. ali v Hrastju pri Ljubljani št. 6. 2144 1-1

Izjava.

2158 1-1

Podpisana izjavljam, da nisem nikdar sumničila **Ane Dolinar s Planice** ob priliki, ko sem pogrešila neko svoto denarja, ker sem popolnoma prepričana, da je ona nedolžna.

Agata Šubic

Škofja Loka, št. 128.

„Lepo stanovanje“

v solnčni legi, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter s perabo pralnice in delom vrta je s terminom novembra za oddati na Dunajski cesti št. 60. 2156 3-1

Pomočnik in učenec

se takoj sprejmeta

Gregor Jenko

čevljarški mojster

2159 3-1

Ljubljana, Sredino št. 12. Prule.

Ženitbena ponudba.

Zastopnik večjih turak, 28 let star, trgovsko izobražen, soldan in pošten (tu še neznan) z nekaj tisoč kron prihranka, z letnimi dohodki 4000 kron, išče pridne gospice ali udove brez otrok s premoženjem ali s obrtom.

Prijazne ponudbe pod „Srečna bodočnost“ na upravištvo tega lista.

2150 2-1 Za tajnost se jamči.

2151 3-1

Cerkvene ure

ima v zalogi **Bogdan Oblak** klepar na Vrhniki.

Ure so točne, trpežne in poceni. Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg. 2152

Razstavljeno do ponedeljka 23. okt.

Slikovita Tirolska.

Zanimivo potovanje v Bolzan in okolico.

Otvorjeno od 9.—12. opoldne in od 2.—9. zvečer.

Panorama Kosmorama

Dvorni trg št. 3, pod „Narodno kavarno“.

Od nedelje 22. oktobra do vštete sobote 28. oktobra 1905: 2147

Skozi Švico na

Laško.

Trgovino z vsakovrstnimi domačimi pridelki

in pa zobotrebci otvoril je na

Dolenjski cesti

gostilničar in posestnik **Josip Plankar.**

P. n. gostilničarji opozarjajo se posebno na zobotrebce, ki se tukaj dobijo najceneje. Domači pridelki se prodajajo po nenavadno nizkih cenah. 2160 3-1

Trgovsko naznanilo.

Dovoljujem si s tem vljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da sem prodal svojo trgovino z rokavicami in galanterijskim blagom gospodični

Vilmi Rudholzer.

Zahvaljujoč se iskreno vsem svojim cenjenim odjemalcem za toliko let mi izkazovano zaupanje, prosim obenem, da se isto najprijazneje ohrani tudi moji naslednici.

Velespoštovanjem

Albert Schäffer.

Prevzetje trgovine.

Z ozirom na trgovsko naznanilo svojega prednika si dovoljujem p. n. občinstvu najvljudneje naznaniti, da sem kupila trgovino z rokavicami in galanterijskim blagom gospoda **Alb. Schäffer.**

Opirajoč se na dejstvo, da bom vodila svojo trgovino najstrožje v smislu dosedanje tvrdke, obenem naglašam, da bom i nadalje prejemala blago od istih dobaviteljev, posebno od najbolj slovite tvrdke c. kr. dvornega založnika **Zacharias.** Potrudila se bom vedno, da si pridobim zaupanje p. n. odjemalcem, in bilježim

velespoštovanjem

Vilma Rudholzer
A. Schäfferja nasl.

2137 2-1

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča raznovrstna učila za nazorni poduk, katera so deloma v zalogi, deloma jih točno oskrbi. Sprejema tudi naročila na vsa tukaj navedena učila in daje tozadevna pojasnila.

Verouk.

Veliki nastenski zemljevidi: **Haardt-Orožen, Palaestina**, na platnu v mapi K 16.—, s palicami K 18.—. **Žavurek, Palaestina aus der Vogelschau**, na platnu K 14.—. **Riess, Wandkarte von Palaestina**, na platnu K 9'12, s posebno razvijalno napravo K 10'80.

Biblične slike: **Slikovna biblija**, 40 barvanih slik. V pol platenem zavitku K 19'70, lak K 22'18, nalepljene K 41'10. **Wandbilder zum Unterricht in der biblischen Geschichte (Schreiber-Esslingen)**, 30 barvanih podob K 9'60, na kartonu K 26'50. **Schnorr von Carolsfeld, Bilder aus der biblischen Geschichte**, 2 zbirki po 15 slik. Barvano à K 18.—, nebarvano à K 12.—. **Swoboda, Liturgische Wandtafeln**, 25 barvanih slik K 30.—, na kartonu K 54'50.

Helioplast, stereoskopični aparat, K 4'80. Dobi se tudi zbirka geografskih stereoskopskih slik za verouk. (Cena slik K 2.—).

Zemljepisje.

Veliki nastenski zemljevidi: **Baur, Vojvodstvo Kranjsko**, na platnu v mapi K 16.—, s palicama K 18.—. **Haardt-Orožen, Nastenski zemljevid Evrope**, na platnu v mapi K 15.—, s palicama K 17.—. **Haardt-Orožen, Nastenski zemljevid polut**, na platnu v mapi K 18.—, s palicama K 20.—. **Haardt-Rutar-Orožen, Monarhija Avstro-Ogrska**, na platnu v mapi K 13.—, s palicama K 15.—. **Haardt, Schulwandkarte von Afrika**, na platnu v mapi K 10.—, s palicama K 12.—. **Haardt, Schulwandkarte von Asien**, na platnu v mapi K 18.—, s palicama K 20.—. **Haardt, Schulwandkarte von Amerika**, na platnu v mapi K 13.—, s palicama K 15.—. **Haardt, Schulwandkarte von Australien**, na platnu v mapi K 15.—, s palicama K 17.—.

Globusi: **Zemeljsko oblo**, premer 32 cm, na priprostem stojalu (slovensko) K 24.—, isto premer 22 cm, na priprostem stojalu 10'60. Dobijo se pa tudi večja in manjša obla po raznih cenah.

Zerlegbarer Globus, zweiteilig, izdaja A s popolno opremo, premer 22 cm K 31.—, isto premer 32 cm K 54.—. **Taisto**, izdaja B, na priprostem stojalu, premer 22 cm K 17.—, isto premer 32 cm K 33.—. **Tellurium-Lunarium**, na priprostem stojalu št. 1, K 30.—, št. 2, K 48.—.

Hölzel, Geographische Charakterbilder für Schule und Haus, velika izdaja, 37 barvanih slik, 59 : 79 cm à K 4'80, nalepljeno à K 6.—.

Hölzel, Städtebilder (Paris, London, Wien, Prag, Berlin) 140 : 93 cm, v večbarvnem tisku à K 6.—.

Zgodovina.

Bilder zur oesterreichischen Geschichte, 7 podob, nalepljene K 3'60. **Bilder aus der Geschichte für Schule und Haus**, v barvotisku, 15 zvezkov à 4 podobe, cena enega zvezka K 14'40.

Naravoslovje.

Schreibers kolorierte Wandtafeln: 1. Teil: **Säugetiere**, 5 tabel na platnu v mapi K 10'80. 2. Teil: **Vögel**, 5 tabel, na platnu v mapi K 10'80. 3. Teil: a) **Reptilien, Amphibien etc.**, 5 tabel, na platnu v mapi K 10'80. 3. Teil: b) **Wandtafeln für den ersten naturkundlichen Unterricht**, 2 tabli, na platnu v mapi K 4'80. — **Schreiber, Naturgeschichtliche Wandbilder für den Anschauungsunterricht**, 2 serije po 20 barvanih podob K 7'20, nalepljene K 12.—.

Anatomija.

Eschner-Wenzel, Anatomische Wandtafeln, 4 podobe K 7.—. **Schreiber's Anatomische Wandtafeln in zerlegbaren Abbildungen**, 4 podobe na platnu v mapi K 30.—; dobijo se tudi posamezne table, in sicer: I. **Knochengestüt**, III. **Nervensystem**, IV. **Blut- und Lymphgefäßsystem** na platnu à K 3'60; II. **Muskulatur und Eingeweide** (razdeljivo) na platnu K 21.—. **Heinicke Bretschneider, Dresdener Bilder gegen Alkohol**, 6 podob K 12.—.

Nazorni nauk.

Schreiber, Erster Anschauungsunterricht für die Jugend, 27 barvanih podob K 4'80, nalepljene K 12.—. **Schreiber Arbeitsstätten und Werkzeuge der wichtigsten Handwerker**, 4 table na platnu v mapi K 9'60.

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani.

Darovi.

Poslano našemu upravništvu.
za pogorelce v Ratečah je
laroval g. M. M. 2 K. — Gospa Kuncičeva
v Ljubljani 10 K.
Za Ciril-Methodovo družbo
je nabral v veseli družbi g. A. C. Demšar v
Železnikih 12 62 K.

Društva.

(Društvo „Zvezda“ na Du-
naju) je prvo nedeljo t. m. v lepi do-
rani „Zum Senatos“ imelo svoje prvo zbor-
ovanje v zimskem obsoj. Navzočih je
bilo veliko število Slovencev in Slovencev;
v družbi so bili tudi odlični gostje, kakor
Dubrovčanin Comte Domo Piccoli iz Pa-
riza, Jovo D Milanković, prvi tajnik srb-
skega poslanštva, fizikus dr. Teofil Mirko-
vič iz Srbije, dr. Prijatelj, dr. Vidic i. dr.
Pred pozdravnim govorom omenil je dru-
štveni predsednik g. P u k l bridke izgube,
ki je zadela zlasti štajarske Slovence, vsled
nepričakovane smrti drž. in dež. poslanca
dekana Josipa Žičkarja. Vspored
„Zvezdinega“ večera je bil raznovrsten:
Predavanje g. Göstla „Po čeških kopalščih“
je bilo zelo zanimivo; gospica Mila Luzar-
jeva pela je 1 rusko in 1 slovensko pesem
z občutkom, g. dr. Milavec pa je s krasno
donečim svojim baritonom očaral vse na-
vzoče. Ceh, g. Josip Zamiš igral je na ci-
trah mojstrsko. G. Comte Piccoli je
najprej v hrvatskem, potem pa v franco-
skem jeziku slal delovanje „Zvezde“ —
Ravnatelj Tomažević igral je svojo skladbo
„Vegeva koračnica“ na glasoviru, društveni
pevski zbor pa je pel več lepih slovenskih
in hrvatskih pesnij.

Najboljša pitna voda

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih
slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških
(X.) avtoritet priznana, je

**MATTONIJEV
GISSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij
in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vod-
njakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
telez. postaja, zdravilno kopalšče pri Karlovih varih
Prospekt zastavlj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specijerskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vino.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasenik-ju
v Ljubljani. 32 52-39

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

se priporoča preč. duhovščini **duhovniške obleke**
v izdelovanje vsakovrstne
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
posebno na haveloke v največji izbiiri po najnižjih
cenah.
Dobavitej uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Dobra zanesljiva

kuharica

v starosti 30 let, z dobrimi izpričevali želj
službe v kakem župnišču. 2125 2-2

Vprašanja na posredovalnico služb
Th. Novotny, Ljubljana, Dunajska cesta 11.

Pomočnika

in 2064 3-3

učenca

za močno in fino delo, sprejme v trajno
delo Jan. Bratina, čevljarski mojster, Idrija.
Plačilo po dogovoru.

**Lepa
priložnostna darila!**

Krasna darila za raz. prilike kakor
ure, verižice, križce, obeske, pr-
stane, zapestnice, sploh različ-
nejšo zlatino in srebrnino v mo-
dernem secisijonističnem slogu
po najnižjih cenah priporoča
p. n. občinstvu,

Fran Čuden
urar in trgovec v
Ljubljani,

Prešernove ulice, filijalka
na Mestnem trgu.
Novi ceniki tudi po pošti
brezplačno. 256 52-38

Več izurjenih **kovaških in kolarskih
pomočnikov** 6-5

2047 kakor tudi **učencev**
nad 14 let starih od dobrih staršev sprejme
Ivan Demšar, podkovski kovač in izdelo-
valec vozov v Ljubljani, Marija Ter. cesta.

Proda se na Bledu iz proste roke

hiša, 2110 2-2

primerna za vsako obrt, in tudi za privatna
stanovanja.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Hiša na Žabjaku št. 5 se
tako, po zelo ugod-
nimi pogoji **proda.**
Več pove lastnik
v Strliški ulici št. 6. 2113 3-1

OGLASI!

NEW-YORK in LONDON

- nista prizanašala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnim
prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgo-
proti majhnemu plačilu delavnih mož
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmet-
le proti temu, da se mi povrne
glj. 6'60 in sicer:
- 6 komadov najfinejših **namiznih ne-
žev** s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. **srebrnih vilic** in
anega komada.
- 6 kom. amer. pat. **srebrnih jedilnih
žlic**;
- 12 kom. amer. pat. **srebrnih kavni-
žlic**;
- 1 kom. amar. pat. **srebrna zajemal-
nica za juho**;
- 1 kom. amer. pat. **srebrna zajemal-
nica za mleko**;
- 6 kom. ang. **Viktorija čašič za po-
klado**;
- 2 kom. efektnih **namiznih svečnikov**
- 1 kom. **cedilnik za čaj**;
- 1 kom. najfin. **slapnice za sladkor**;
- 42 komadov skupaj samo **glj. 6'60**

Vseh teh 42 predmetov je popre-
stalo glj. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni **glj. 6'60**. Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skoz
in skoz bela kovina, ki obdrži boje
srebra 24 let, za kar se garantuje. V
najboljši dokaz, da leta inserat ne te-
melji na **nikakršni slepariji**, zaveru-
jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bil
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikd-
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno
ženitovansjska in priložnostna darila

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v 1923 5
A. HIRSCHBERG-a
eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blag
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pisem.
Bil sem s pošiljateljico krasno garnituro ja-
zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolki
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljet.
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu ja-
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
Št. Pavel pri Preboldu.
Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški sod. avnik
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zado-
voljen. — Mihael Kovačević, ravnatelj pomočn uradov
dež. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22 okt 1904

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko

je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“
to je **gotovo** in se ne da vtajiti. Veliki moderne opravljene snažni parniki te družbe odhajajo
iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej
Odlasek**, dosluženi uradnik državnih železnic in hišni posestnik v **Ljubljani, Slo-
škove ulice 25** blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pousniti, naj tu p smeno
povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in
tudi na druge silne načine n hče ne vabi. 1969 5

Cementna zarezna stresna opeka
iz portland-cementa in peska

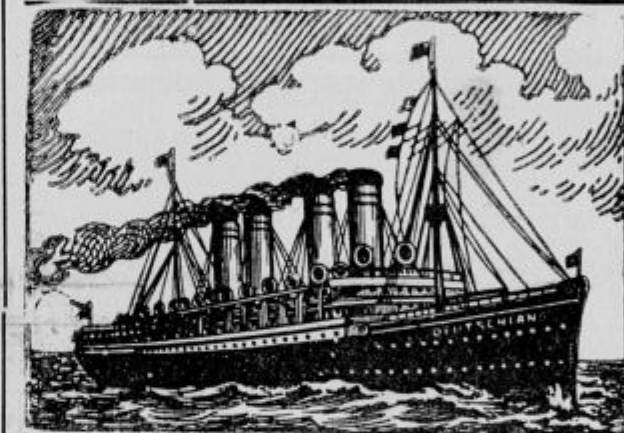

Edini izdelovatelj za Kranjsko
Janko Traun
izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Gospodične

katere se želé izobraziti
v **šivanju in krojnem risanju**
1828 52-12 sprejema
Franja Jesih, Ljubljana, Stari trg 28.
Dobi se tudi

kroj po životni meri.

Na željo pošilja natančni poduk brezplačno zastopnik
Hamburg-Amerika Linie

FR. SEUNIG, Ljubljana

1928 52-5 Dunajska cesta 31.

Štefan Nagy

trgovina z železnino

Ljubljana
Vodnikov trg št. 5,
pred škofijo

priporoča
svojo bogato zalogo
pristno pozlačenih
**nagrobnih
križev**

po najnižjih
1916 cenah. 8-6

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah
912 39 **F. HITI**
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Izvrstna prilika potovanja v
AMERIKO je danes
čez
HAMBURG

z najnovjšima parobrodoma, s katerima je
sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje
parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še
več povejo številke, obsežnosti novih par-
nikov, katera se imenujeta.

prvi: **Amerika** 690 čevljev dolg, 74 ši-
rok, 53 globok,
nesi 22.250 ton,

drugi: **Kaiserin Augusta Victoria**
nosi 25.000 ton,
torej vsaki še enkrat večji, kakor danes veliki
parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton.
Vožnja preko oceana samo 7 dni.
Potniki odhajajo v **pondeljek, torek**
in **četrtak** vsakega tedna iz Ljubljane.

Najcenejša pot za zdaj!!

**„RED-STAR-LINE“
RDEČA ZVEZDA**

v **Ameriko**
preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Hitra in varna vožnja na moderno oprav-
ljenih, novih brzoparnikih te solidne
družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne
vozne liste dobite v **Kolodvorskih ulicah**
št. 41, od južnega kolodvora na desno.
Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Franc Dolenc

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v
torek dopoldne. da prestopite pravočasno
na barko v **soboto zjutraj**. Naši parniki —
Finland Kronand, Vaderland, Zeeland vozijo
do New Yorka osem dni. To je priolto, **Ujud-
nost, snaga in zdrava hrana** je na njih
pri nas prvo in zadnje. **Red Star.**

**Anversa
New York**

581 31

INDRA TEA

Dobi se povsod.

Najboljši čaj na svetu.

1927 30-10 Indra Tea Import Company, Trst.

Trgovina z železnino

„MERKUR“

☐ Celje ☐ P. Majdič ☐ Celje ☐

Bogata zaloga raznih peči in štedilnikov, peči po predpisih za šole, samoprodaja peči za kurjavo z žaganjem.

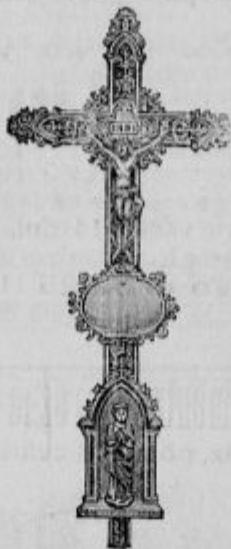

Kmetovalcem

priporoč. poljedelske stroje vseh vrst iz najboljših tovarn, posebno pa čistilnice in slamoreznice

Proti ognju in vlomom varne blagajne, železna hišna oprava, najfinejša kuhinjska posoda i. t. d. je vedno v največji izbiri.

Krasni nagrobni križi in svetilke.

2057 (3)

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluvijske, dalmatike, velume, albe, korsetlje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 1565 26 26

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča preč. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijske, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem veze oju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zadovoljno prevzame.

23) 26—19

G. Čadež
Ljubljana
Mestni trg št. 4.

Jesenske in zimske novosti

v klobukih, cilindrih, čepicah iz kožuhovine in blaga, dalje moško perilo, kravate i. t. d.

2077 5-4 priporoča

v veliki izbiri in nizki ceni.

Originalni

SINGER

Pazite na
tvorniško znamko.

šivalni stroji.

SINGER Co. delniška družba za šivalne stroje.
v Ljubljani sv. Petra cesta št. 6.

399 20—20

Kamnosek

1886 6—5

Ignacij Čamernik

se priporoča preč. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa

kamnoseška dela.

Ljubljana, Romenskega ulice 26.

Velika zaloga nagrobni spomenik v.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notraaje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želočnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in sčipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4— K.   4 ducate (48 steklenic) 14-60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8— K.   5 ducatom (60 steklenic) 17— K.
3 ducate (36 steklenic) 11— K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena l. 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka. 1310 20—16

Zdravje je največja bogastvo!

695 13

Po celem svetu
znani so naši čudovito po ceni

čevlji.

- Moški štiljetni, trpežni, s čepico . . . . . par gl. 2 90
- Moški čevlji na trakove, trpežni in eleg. „ „ 3-25
- Damski čevlji na trakove, lični in trpežni „ „ 2-90
- Damski čevlji na trakove, črni in barvani, solidni in praktični . „ „ 1-80
- Otroški čevlji na trakove, črni in barvani, solidni in praktični . „ „ 1—

Specialiteta: Goodyear svetovno blago.

Alfred Fränkel

komanditna družba.

prodaja izdelke najpomembnejše tvornice za čevlje v monarhiji.

Podružnica v Ljubljani le v Spital. ulicah 9.

Zastopnica: Josipina Herrisch.

MAGGI-JEVA ZABELA

Je edino in staroznano sredstvo, da se pripravi slabim juham, omakam, ragu, sočivju itd v hipu nepričakovano močan in prijeten okus. — **Zelo izdatno, zato najse ne oddá preveči!**
Na prodaj je v vseh trgovinah kolonijalnega blaga in delikates pa dišav.
Steklenica od 50 v više. Izvirne steklenice se napolnjujejo prav cenó

909

In zopet gre glas po deželi

da se sloveče testenine iz novozgrajene tovarne testenin Žnideršič & Valenčič iz II. Bistrice, dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin po mestih in po deželi.

Oznanilo.

Zimski kurzi za stavbne obrtnike

na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se pričnó

v petek, dné 3. novembra.

Tem kurzom je namen, pomočnikom (in eventualno tudi mojstrom) zidarskega, tesarskega in kamnoseškega obrta podajati ono znanje in one spretnosti, ki so podlaga za boljše in uspešnejše izvrševanje teh obrtov. Osobito pa imajo kurzi tudi še namen, pripravljati pomočnike za zakonito predpisane mojstrske izpite v stavbnih obrtih. Zimski kurzi se za vsakega izmed navedenih obrtov delé v dva tečaja, ki trajata vselej po 5 mesecev in se pričneta 3. novembra, končata pa 31. marca.

Pomočniki in mojstri, ki se iz enega ali drugega vzroka ne morejo vdeležiti pouka v vseh predpisanih predmetih, in ki želé svoje znanje izpopolniti le v nekaterih točkah, se sprejemajo kot izredni učenci (hospitantje), dokler je kaj prostora na razpolago. Pouk je brezplačen, pač pa je pri vstopu odšteti vpisnino 8 kron, za katero pa obiskovalci dobivajo vse risarske potrebščine brezplačno od zavoda.

Obiskovalci kurzov morejo dobiti ustanove v mesečnih zneskih od 20 do 40 kron.

Za vstop je treba prosilcu dokazati, da je star 18 let in da se je izučil zidarskega, tesarskega ali kamnoseškega obrta. Prednost imajo prosilci, ki so dovršili kako obrtno nadaljevalno šolo. Na take se tudi pri oddaji ustanov najprej ozira.

Zglasila za vstop se sprejemajo v drugi polovici meseca oktobra pri podpisnem ravnateljstvu

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1905.

Ravnateljstvo

c. kr. umetno-obrtno strokovne šole.

2072 3-3

Stanje vlog 31. avg. 1905
čez 11 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,
sedaj: Kongresni trg
št. 2, I. nadstr.

Denarni promet 31. avg.
1. 1905 čez 37 milj. kron.

Lastna glavica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. avg. 1905: K 11.531.564-77. Denarni promet do 31. avg. 1905: 37.419.749-55.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. septembra 1905.

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Siška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

1906 40-11

Odborniki:

Josip Jarc,
veleposesnik v Medvodah.

Anton Belec,
posesnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposesnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar,
župnik in obrt. zb. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
hišni pos. in blag. Lj. pos.

Ivan Pollak ml.,
tovarnar.

Karol Pollak,
tovarn. in pos. v Ljubljani.

Greg. Slibar,
župnik na Rudniku.

Jesenske in zimske novosti.

NOVOST

Kdor kupi za 10 kron blaga, dobi kupon in ako pošlje ta kupon s 4 kronami na navedeni naslov, dobi oljnato sliko v velikosti 30/40, izvršeno po zaželeni sliki

NOVOST

Kdor kupi za 5 K, dobi kupon in ako ga s K 1-20 pošlje na navedeni naslov, dobi uradno punciran obesek iz čistega ali pa pozlačenega srebra, izvršen po zaželeni sliki 2050 4

Prvi modni trgovini za gospode

Engelbert Skušek

Ljubljana, Pred škofijo 19.

Perilo po meri se izgotovi najhitreje.

Likanje perila na lesk.

Solidno blago.

Zahtevajte pri nakupu

1320 39-17

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

Dobiva
se povsod!

Pri nakupovanju
 = suknenega =
 in manufakturnega
 = blaga =
 se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
 Špitalske ulice števil. 4.
 250 52-36

Velika zaloga
 suknenih ostankov.

Dunaj-

sko železno kapljice, vetrove odganjajoče in železni krč utešujoče priznano ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvajalne kroglice, posrebrne, učinkujejo očiščujoče, ne ja bi povzročile bolečin. Skatljica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardet-schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na Jurčičevem trgu poleg železnega mo-tu.

Zaloga kosmetičnih preparatov „Ada“ (oblastveno zavarov.): Ada-milo, Ada-cream, Ada-ustna voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada. 42-32

Popolno prepričanje

da je lekarnarja

Thierry-a Balsam in centif. mazilo

p. vseh notr. boleznih, in fluenca, katarib, krčih in vnetjih vseh vrst, slabostih, motenju v prebavi, ranah, abscesih in telesnih poškodbah itd. nedosežno uspešno sredstvo. Vam pojasni pri naročilu bal-sama ali na željo posebej brezplačno poslana knjižica s tisoč levir. subv. pisni listi kot domači svetovalec. 12 mal. ali 5 dvojnih stekl. balsama 5 kron, 60 malih ali 30 dvojnih steklenic K 14. — Dva lončka centifoljskega mazila franko 3K 60 vin. Prosim nasloviti na lekarnarja A THIERRY v Pregradi pri Rogaski-Slatini. — Ponar. in razprod. ponarejanj se sodnijsko zasledujejo.

1856 52-51

Valentin Golob

(pr. Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

trgovina z železno

priloga:

železo, ploščevino, nosilke in šine, cement, storje, strešni papir, vozne plohte, gumnate cevi, medeninate in lesene pipe, okove za stavbe, štedilnike, peči, orodja za mizarje, tesarje in poljedelstvo, poljedelske stroje, kuhinjske oprave, kositarjeve posode domačega trpežnega izdelka.

Velika (zaloga) izbira pristno pozlačenih nagrobni križev. Postrežba točna. Cene zmerne! Založnik zveze avstrijskih s. kr. državnih uradnikov

Največja izbira

najaoljših in najcenejših dvokoles in šivalnih strojev za rodbino in obrt.

Glasbeni avtomati.
 Pisalni stroji.
 Večletno Jamstvo.
 Lastna delavnica za poprave.

60 52-41

Ivan Jax in sin
 trgovina s šivalnimi stroji in vozni kolesi v Ljubljani, Dunajska cesta 17.

Vence. Trakove.

Benedikt, Ljubljana.

52-48

Vence. Trakove.

Benedikt, Ljubljana.

6201

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

468 43-33 (na dvorišču).

Najcenejša vožnja v Ameriko.

6 mesecev na poizkušnjo! 3 mesece krediti Popolno zasloni!

in cene širokoste reklame moja svetovnoznana tvrdica ne potrebuje pri pohvali svojih ur. Raz pošiljam že leta 2148 20-1

v popolno zadovoljnost svojim zaslonim odjemalcem svojo pristno ameriškansko, antiamagnetško, sistem

Samo 11.2- z verjico in fateralom.

Roskopf = patent = rem. uro s sidrom št. 99 v plombo

Denar nazaj! al zame a dovoljena tudi po 6 mesecih v Posilja proti povozu ali neopkvarjenam stanu. Če se denar pošlje naprej.

Prva tovarna v Mostu (Brüx) št. 844, (Češko.)

Hanns Komrad c. kr. sod. zapriščeni cenice. Odlikovan s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in srebrnimi razstavnimi, svetinjami in 100,000 priznanimi pismi iz vseh delov sveta. Bogato ilustr. ceniki s nad 1000 slikami se na sr. bivo pošljejo gratis in franco.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo. Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl. LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priloga se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žilno omrežje na stroj, obhajljne mize, ograje na mirodvor, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelivo, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjni zastori in solne plahte po najnovjšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Zaloga čevljev

Julija Štor v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih golsserskih gorskih čevljev.

Elegantna, skrbna izvršitev po vseh cenah. 771 52-28

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki

„Severonemškega Lloyd“

iz B remena New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 1663 52-10

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz B remena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

K sezoni!

K sezoni!

Fran Ševčik

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnih trocevnih in drugih pušk

kakor tudi samokresov ter sploh vseh lovskih potrebščin pri najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo točno in najcenejše. 1600 20-11

Ceniki na zahtevo zastoj.

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-NIM BLAGOM TER POTREB-ŠČINAMI ZA KROJA-ČE IN ŠIVILJE.

LJUBLJANA

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice

priloga

izvrstno marčno pivo v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti

Fr. Šupevc

priloga velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije, voščene zvitke, izborni med-pitane koji se dobiva v steklenicah. Škatljah in škafih v poljubni v-kosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi v suho satovlje, po kolikor mogoče visoki cenl.

Za obila naročila se topla priloga in zagotavlja točno in pošteno postreži.

1657 52-10 LJUBLJANA, Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša

Važno! Za Važno!

gospodinje, trgovce in živinorejce.

Naiboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografične aparate in potrebnščine, kirurškična obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumu in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod iz soli za kopel. 52-10

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebno priloga: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmoš, krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Književna poročila.

Janežič - Bartel, **Deutsch - slovenisches Hand - Wörterbuch** IV. Auflage K 6.—, vezano K 7.20 — Perger, **Kreuz und Altar**. Sieben Predigten über das Opfer des Neuen Bundes K 1.08. — Schwilinsky - Gill, **Leichtfassliche Christenlehre** predigten für das katholische Volk. Band: Von dem Glauben K 3.60. — Perger, **Predigten auf die Festtage** auch als Lesung von Kindern zu benutzen K 4.80 — Reuter, **Literaturkunde** enthaltend Abr 3 der Poetik und Geschichte der deutschen Poesie, K 1.80. — Marchesan, **Papst Pius X. in Leben und Wort**. Geschichtliche Studie, sešitek K 1.92 (popolno delo bo obsegalo 12 sešitkov). — Dressel, **Elementares Lehrbuch der Physik** nach den neuesten Anschauungen für höhere Schulen und zum Selbstunterricht, 2 zvezka K 19.20. — Schaffels, **Palästina**. Geographie und Geschichte des Heiligen Landes. Eine Zugabe zu jeder Biblischen Geschichte, kart. K — 42. — Haring, **Grundzüge des katholischen Kirchenrechtes**. I. Abtheilung K 4.50 — Seidel, **Systematisches Wörterbuch der Englischen Umgangsprache**, vezano K 2.20. Seidel, **Systematisches Wörterbuch der Französischen Sprache**, vezano K 2.20. — Keller, **150 Armen - seelen - Geschichten**. Ernster Spiegel für die Caristen K 2.70. — Permann, **Trüer - Reden** K 4.82 — Schlenz, **Religiöse Vorträge** für die geistlichen Rekolektionen der reiferen kathol. Jugend, besonders an Mittelschulen K 3.—. Hasert, **Antworten der Natur** auf die Fragen Woher die Welt? Woher das Leben? Tier und Mensch; Serie. 6. Auflage. K 2.40. (2136 1—1)

Novosti cerkvene glasbe.

Stolzer, **30 napevov k mašni pesmi Pred Bogom pokli knimo itd.** K 1.80. — Stolzer, **Sveta maša**. Vglasbeno v spomin Ant. Martinu Slomšeku, K 1.20. — Kimovec, **Tantum ergo** K — 30.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstno

vizitnice

lišče se spreten, neoženjen

žagar

za žago na bencin, ki umé rezati kmetijsko in kupčijsko robo. 2130 3—3
Ponudbe naj se pošljejo na uprav. tega lista.

Istrska vina

nova, sladka, mošt, rebulja, muškati, se dobiva pri **Antoniu Ferlan di Giorgio** posestniku v Rovinju, Istra.

Pošilja se točno. Nepoznanim naročevalcem po povzetju. 1919 8—8

Lepo stanovanje

☞ s štirimi sobami in pritliklinami ☞
☞ se odda ☞

s prvim novembrom v Wolfvovih ulicah št. 12. Poizvé se istotam.

2066 10—8 **Pivovarna „Auer“.**

Iz proste roke se proda ozir. dá v najem takoj nadprillična

nova hiša

v Rožni dolini št. 170 pri Ljubljani
obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, prodajalne, kleti, pralnice in nekoliko vrta.

2139 3—2 Dobro idoča

mesarija

v najživahnejšem delu mesta na Spodnjem Štajerskem se odda radi nakupa in najem. Odda se le Slovencu.

Naslov pové upravništvo tega lista.

Kuharica.

Gospodična v starosti pod 30 let, razumna gospodinja, želi priti v kako večje župnišče na Kranjskem, Štajerskem ali Hrvaškem. Vstop takoj ali pozneje Sprejme tudi službo v manjšem župnišču. Naslov pové upravništvo. 2145 2—2

2154 1—1

V nedeljo, dné 29. oktobra

prodajalo se bode potom javne dražbe iz proste roke

16 parcel travnikov

na katerih raste konjska in goveja trava. Zemljišče leži blizo dolenskega kolodvora.

Shajališče ob 1. uri popoldne pri prvem mostu na Ježanski cesti.

Plačilni pogoji se zvedo na licu mesta ali pri lastniku **Ivanu Perdanu** v Ljubljani.

Vsak podjetnik, kateri draži, mora položiti postavno kavcijo.

Oglas.

2141 1—1

Od ponedeljka, dné 23. oktobra t. l. naprej se bode prodajalo

posestvo in poslopje

Josip Urbančič - a na Gorici pri Krškem, skupno ali pa tudi posamezno skozi mesec dni.

Natančnejši pogoji se izvedo pri **g. Janez Strle**, Pristova pošta Sv. Križ pri Kostanjevici.

Pozor! Čitaj! Bolnemu zdravje!

Pakraške kapljice in **slavonska zel**, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva deluje a gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smeje manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišič lekarnar v Pakracu šte. 108, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničo** (1 ducat) **5 K.** **24 stekleničo** (2 ducata) **8 K 60 v.** **36 stekleničo** (3 ducati) **12 K 40 v.** **48 stekleničo** (4 ducati) **16 K.** **60 stekleničo** (5 ducatov) **18 K.** — Manj kot 12 steklenič se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav silajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah (sušici). **Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenič 3 K 40 v.; 3 originalne steklenice 5 K 80 v.; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.**

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 2149 20—1

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu 108, Slavonija.

Čitaj! — Naroči! — Ne bo ti žal!

Za 20 gld.

1 zimska suknja toplo podložena,
1 jesenska obleka v vseh barvah,
1 zimske hlače, marogaste,
1 posebni modni telovnik.

Vrhu tega še zastoj dobrodoča remontoir nikelnasta ura.

Za 20 gld.

1 jesenski in zimski jopič,
1 pelerina,
1 suknen kostum,
1 bluza.

Vrhu tega še zastoj dobrodoča remontoir nikelnasta ura.

Zunanja naročila se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej. Neugajajoči predmeti se vzamejo nazaj proti zamenj.

Največja izbira najfinejših konfekcij za gospode in dame po čudovito nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek.

O. Bernatović
Ljubljana, Mestni trg 5.

2097 10—6

Jesenske in zimske novosti

za gospe in gospode, se priporoča manufakturna trgovina 2155 6—1

ČEŠNIK & MILAVEC Ljubljana, Lingerjeve ulice.

Cene strogo solidne!

